

„STEKLINA SE JE NEVARNO RAZŠIRILA V NAŠI OBČINI“, UGOTAVLJAJO INŠPEKTORJI. DO NEDAVNEGA SMO NA OBMOČJU ŽALSKKE OBČINE POKONČALI ŽE 27 STEKLIH LISIC IN ENEGA JAZBECA. KER OBSTAJA NEPOSREDNA NEVARNOST, DA BODO POTEPUŠKI PSI IN MAČKE STEKLINO PRINESLI V NASSELJA, JE SEDAJ NA VRSTI ČLOVEK. DA BI PREPREČILI NADALJNE ŠIRJENJE STE-

KLIN, BODO SLEDILI KAR NAJODLOČNEJŠI UKREPI. VEČ O TEM OBJAVLJAMO NA TRETJI STRANI.

JESEN PRINAŠA POTROŠNIKOM NEVSEČNE SKRBI, SAJ SI BO TREBA ZAGOTOVITI OZIMNICO PA TUDI KURJAVO ZA ZIMO. VSE

TO PA VELIKO STANE. KAKO SMO V ŽALCU OZIROMA V ŽALSKI OBČINI ZALOŽENI S KROMPIRJEM, ZIMSKIMI SORTAMI JABOLK, PREMOGOM IN DRVMI, PIŠEMO NA PETI STRANI. UGOTAVLJALI SMO TUDI, KAKŠNA JE ZALOŽENOST PRODAJALN S CENEJŠIMI VRSTAMI KRUHA IN ALI DRŽI OČITEK, DA PEKARNE NE PEČEJO CENEJŠIH VRST KRUHA...

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1980

1119890782,9

COBISS *

Leto III
Številka 9
September 1980

30 let samoupravljanja

Mineva 30 let, odkar smo v Jugoslaviji pričeli uresničevati veliko marksistično načelo „tovarne delavcem“. Širom domovine in tako tudi na področju naše občine so bili pred 30 leti izvoljeni prvi delavski sveti, kot prvi korak v uresničevanju 27. junija 1950 sprejetega zakona o upravljanju državnih gospodarskih podjetij in višjih gospodarskih združenj po delovnih kolektivih.

Zakona, za katerega je tovariš Tito ob sprejemu poudaril, da gre za eno najpomembnejših zgodovinskih odločitev v razvoju naše družbe, odločitev, ki bo našim delovnim ljudem omogočila sprostitve ogromnih ustvarjalnih sil, perspektivo izgradnje dejanske socialistične družbe. Bilo je to v času, ko je Jugoslavija sicer že zrasla iz vojnih ruševin in revščine prvih povojnih let, a je bila še vedno revna dežela z večino kmečkega prebivalstva in nerazvito industrijo, pa tudi z veliko nepismenostjo, predvsem pa pod vplivom usodnega spora s Stalinom in pritiski za uvedbo izrazito centralističnega in birokratskega sistema upravljanja.

Kljub tem dejstvom in dilemam, da delavci ne bodo sposobni upravljati tovarn in podjetij in kasneje družbe v celoti, smo leta 1950 naredili ta pogumen in odločen korak. To smo storili zato, ker je Komunistična partija pod vodstvom tovariša Tita zaupala in verjela v delavski razred.

Začetek uresničevanja gesla „tovarne delavcem“ je bil šele prvi korak v izgradnji naše samoupravne družbe. Že takoj pa je bil jasno postavljen končni cilj, zgraditi družbo, v kateri bo samoupravljanje postalo prevladujoč družbeni odnos. Uresničevanje tega cilja smo postopoma omogočali z ustavo leta 1963, gospodarsko reformo leta 1965 in „delavskimi amandmaji“ iz leta 1971. Dokončne pogoje in vse najširše perspektive samoupravnega razvoja smo ustvarili z ustavo leta 1974 in Zakonom o zdru-

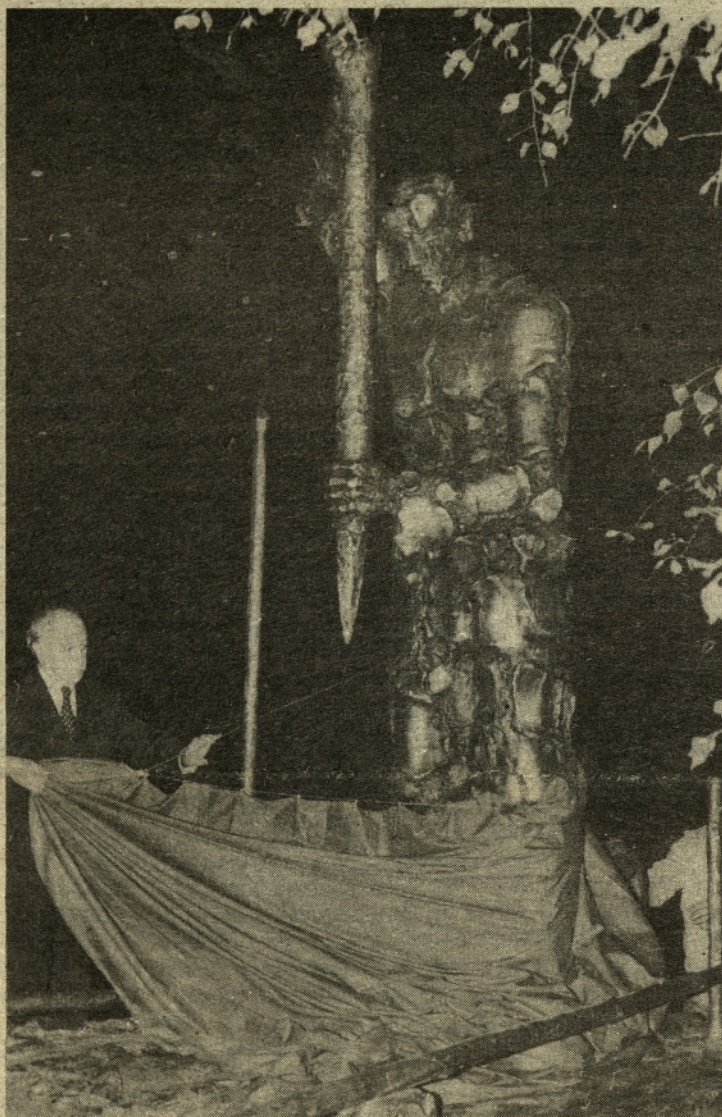
ženem delu leta 1976. Prav ta dva dokumenta dajeta delavcem vse možnosti, da lahko v celoti vplivajo, ne samo na gibanje dohodka znotraj organizacije združenega dela, ampak v družbi kot celoti.

Zavedamo se, da smo v praksi še daleč od odnosov, ki smo jih predvideli in omogočili s tema dokumentoma. Vse preveč je še pomanjkljivosti pa tudi odporov v naši družbi. Še vedno imamo primere, da v imenu delavca in samoupravljanja drugi razpolagajo z večjim delom dohodka. Na to še posebej opozarjajo letošnja pospešena stabilizacijska prizadevanja, kjer smo izvajanje dogovorjenih obveznosti najbolj dosledno izvajali prav pri razporejanju tistega dohodka, na katerega imajo delavci najbolj neposreden vpliv, to je pri delitvi OD. Veliko manj smo dosledni pri splošni in skupni investicijski porabi.

Ob zavestnih spoznanjih, da smo v preteklosti na vseh področjih preveč trošili, tudi v osebni porabi, so delavci zavestno sprejeli dejstvo, da bo letos realni osebni standard moral nekoliko pasti. Prav dosledno izvajanje določil o rasti OD v letu 1980 zavezuje prav vse, da enako dosledno izvajajo tudi vse ostale usmeritve v letošnji resoluciji, saj nadaljnjega upadanja osebne standarda ne smemo dopustiti. Zato se v sindikatih odločno zavzemamo.

Težave s katerimi se trenutno spoprijemamo, terjajo od nas vseh, da se še bolj odločno, tako kot smo se že večkrat doslej, lotimo obračuna in razčiščevanja z vsemi tistimi silami, ki ovirajo ali zavirajo dejansko uveljavljanje ustave in Zakona o združenem delu, s tem pa tudi neposrednega samoupravljanja. Našteti in drugi problemi ne zmanjšujejo izrednih uspehov, ki smo jih dosegli na področju socialističnega samoupravljanja v razvoju naše domovine v zadnjih 30 letih.

RAFKO MLAKAR

Mitja Ribičič odkriva spomenik hmeljarju

Nedavno močno neurje je povzročilo hudo razdejanje v žalski občini. Vihar je podrł nad 100 ha Hmezdovih žičnic, izruval mogočna drevesa ter uničil ali poškodoval vrsto drugih komunalnih objektov. Velika škoda je nastala tudi na preostalih 1000 ha žičnic. Takšnega neurja in škode ne pomnijo najstarejši Savinjsčani.

Po zadnjih ocenah se je škoda povzpela na 173 milijonov dinarjev. Ker je očitno, da tako velike škode ne bo možno sanirati v občinskem merilu, kako bi omogočili nemoteno hmeljsko in drugo proizvodnjo, je Izvršni svet skupščine občine Žalec zaprosil pomoč republike. Več o razdejanju in nastali škodi objavljamo na tretji strani. Na sliki: podrte hmeljske žičnice v Savinjski dolini.

Spomenik hmeljarjem

je odkril predsednik republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič.

Spomenik hmeljarju, ki smo ga odkrili v okviru prireditve letošnjih Taborskih kulturnih dni v Žalcu (je delo priznanega slovenskega umetnika Janeza Boljke), pomeni dostojno oddolžitev savinjskim hmeljarjem, ki so razvijali hmeljarstvo in negovali zeleno rožo in ob uspehih preživljali tudi krizna obdobja, vendar vztrajali.

Svečanosti se je poleg predstavnikov družbenopolitičnega življenja širšega celjskega območja, slovenskih hmeljarjev, delegacije koroških Slovencev, predstavnikov Slovenskega kulturnega društva Oton Zupancič iz Salzburga udeležil tudi predsednik republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič.

Ko je Mitja Ribičič odkril spomenik, je dejal: „Prav je, da je kmet-hmeljar dobil spomenik, ki je edini v naši domovini, v Titovi Jugoslaviji.“ Potem, ko je čestital umetniku Boljki in arhitektu, ki sta na sodoben način vtakla v spomenik ustvarjalnost kmeta delavca-hmeljarja, je tov. Ribičič dejal, naj bo ta spomenik mejnik v smislu proslave Tabora, da bomo stalno čuvali naše kulturne pridobitve in posebej še pridobitve našega osvobodilnega boja, v katerem so prav ljudje naše občine dali toliko žrtve, bodisi v partizanih ali taboriščih in na drug način v času enkratnega zgodovinskega dejanja, kakršno je bil osvobodilni boj.

„Po drugi strani pa mislim,“ je nadaljeval Ribičič, „da je prav, če ta spomenik simbolizira nenehni gospodarski in kulturni napredek, da bi v smislu idej kulturnih taborov, gospodarski napredek šel nenehoma vzporedno tudi s kulturnim napredkom, in da bi se gospodarstvo in kultura razvijala čim tesneje tako, kot so si to zamislili Levstik, Jurčič, Cankar in Kosovel in kot si danes zamišljajo kulturni ustvarjalci današnjega in jutrišnjega dne. Končal bi z mislijo, da bi se tako, kot se ob tej hmeljski palici vsako leto vzpenja in raste zelena brst nenehoma kvišku, vzpenjala in rasla vsa naša socialistična domovina v miru, v varnosti in sreči ljudi Titove Jugoslavije.“

Osrednji govornik na otvoritveni svečanosti je bil predsednik skupščine naše občine Vlado Gorišek, ki je podčrtal pomen in vlogo drugega slovenskega tabora, ki je bil pred 112. leti v Žalcu, za narodnostni, kulturni in politični obstoj slovenskega naroda v takratni ponemčevalni gonji.

Naj zapišemo še to, da je udeležence uvodoma pozdravil predsednik občinske konference SZDL Žalec Ivan Robič, in da je na svečanosti spregovoril tudi slovenski likovni kritik Aleksander Basin.

Slovesnost so sklenili s kulturnim programom, v katerem so sodelovali godba na pihala, pevci in recitator.

Tk. Az.

Aktualno: planiranje

Smo v obdobju, ko tudi v žalski občini razpravljamo o sporazumih in dogovorih, s katerimi opredeljujemo temeljne razvojne cilje in naloge za naslednje petletno plansko obdobje 1981 - 1985. V večini organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti že tečejo med delovnimi ljudmi ter občani razprave, izmenjave mnenj, dogovarjanja in usklajevanja o tem, kakšne razvojne usmeritve si bomo zastavili v naslednjih letih. Razumljivo je, da moramo pri tem izhajati iz dosežene stopnje razvoja, da moramo v planske dokumente za prihodnje obdobje vgraditi tekočo stabilizacijsko politiko, da moramo biti pri opredelitvah ciljev in nalog realni, in da moramo pri vsem tem upoštevati, da je odvisen razvoj v določeni organizaciji združenega dela, krajevni skupnosti in v občini kot celoti od nas samih, od vloženega dela in od kvalitete zastavljenih razvojnih proizvodnih ter ostalih programov.

Še premalo se zavedamo, da so tudi srednjeročni planski dokumenti samoupravni akti, ki predstavljajo, potem ko so sprejeti, obvezo, da se bomo zavzemali za njihovo izvedbo. Izredno neodgovorno je, da v določenih organizacijah združenega dela še danes ni v javni razpravi osnutka samoupravnega sporazuma o temeljih plana, da se v posameznih primerih poslužujejo metode čakanja na usmeritve od zunaj.

Kakorkoli že, povsod tam, kjer naloge v zvezi s pripravami planskih dokumentov zastajajo in tam, kjer razprave o vsebini sporazumov in dogovorov o temeljih planov za obdobje 1981 - 1985 še niso stekle, moramo pospešiti izdelavo teh dokumentov in omogočiti kvalitetno razpravo.

Pravkar zaključujemo razprave o osnutku dogovora o temeljih plana občine Žalec, s tem pa se pričenjajo nove naloge v zvezi s pripravo samega plana za naslednje petletno plansko obdobje.

Taborski kulturni dnevi so za nami

Taborski kulturni dnevi so v širšem kulturnem prostoru doživeli izjemen odmev. Lahko zapišemo, da so se zvrstile v taborskih dneh kvalitetne prireditve, ki so pritegnile veliko število obiskovalcev.

Med osrednje prireditve sodita razstava akademskega kiparja in grafika Janeza Boljke in odkritje skulpture hmeljarja v Žalcu. Ti prireditvi prav gotovo pomenita za našo občino izjemen dogodek in pomembno kulturno pridobitev za današnji čas in prihodnost.

Zelo uspešna je bila tudi predstavitev šolskih kulturnih društev. Bogata kulturna dejavnost, prizadevnost mentorjev nas navdajata z optimizmom, saj je očitno, da imajo šolska kulturna društva pomembno mesto v kulturnem življenju naše občine.

Posebno pozornost je vzbudil mladinski pihalni orkester, ki se je prvič predstavil občinstvu. Koncert violinista Francija Rizmala ob sodelovanju Emila Krečana in pianistke Bože Dornik je bil izjemno doživetje za številne poslušalce. Ugotovimo lahko, da si občinstvo želi še več takšnih koncertov.

Posvetovanje o pomenu slovenskih taborov s poudarkom na II. Slovenski tabor v Žalcu je pritegnilo obiskovalce iz vse Slovenije. Razgnjene so bile mnoge pomembne ugotovitve in podano bogato gradivo, ki ga je potrebno čimprej zbrati in objaviti. Takšen je bil tudi skupen dogovor, ki ga bomo skušali uresničiti prihodnje leto. Žal je že mnogo dokumentov izgubljenih, zato je zadnji čas, da tako pomembno gradivo očuvamo pred nadaljnjim propadanjem.

V petek zvečer se nam je že četrty predstavil učiteljski pevski zbor Emil Adamič, ki letos praznuje 55. letnico obstoja. Tako kot vedno doslej so nastopajoči poskrbeli za izjemen kulturni dogodek z jubilejnim programom, ki je zajemal klasiko, narodne in umetne pesmi, koncert pa so zaključili z borbenimi pesmimi. Z burnim aplavzom je občinstvo vzpodbudilo zbor, da je koncertnemu programu dodal še tri pesmi. Zboru čestitamo k jubileju in k uspešnemu nastopu, ter jih še vabimo v našo občino.

Zadnji dan Taborskih kulturnih dnevov bi morali nastopiti godbeniki iz Zabukovice, vendar je koncert odpadel zaradi smrti kapelnika Franca Kovača.

Odbor za pripravo Taborskih kulturnih dnevov je ocenil, da so prireditve v celoti uspele, celo nad pričakovanji, za kar gre največja zahvala organizatorjem in nastopajočim. Zahvaliti se je treba tudi Občinski kulturni skupnosti, Zvezi kulturnih organizacij in Svobodi Žalec. Taborski kulturni dnevi bodo v bodoče vsako leto v začetku meseca septembra.

J. K.

Udeleženci seminarja v Preboldu

Obdržati sedanje trende v gospodarstvu

Na nedavnem celodnevem seminarju v Preboldu so sekretarji osnovnih organizacij ZK, sekretarji svetov ZK v krajevnih skupnostih in drugi udeleženci poglobljeno razpravljali o sedanjih samoupravnih in političnih razmerah v naši občini ter se hkrati soočili z aktualnimi nalogami komunistov na področju samoupravljanja, gospodarskih gibanj, pa tudi preskrbe potrošnikov oziroma standardom nekaterih skupin delavcev in občanov.

Obravnavali so še naloge v zvezi s kadrovanjem, pa o vlogi in aktivnosti ZK v usmerjanju in izvajanju letošnje akcije NNNP. Ko je stekla razprava o temeljnih srednjeročnih planih (osnutek je v razpravi) so opozorili, da nekatere delovne organizacije kasnijo z delom. Menili so, da je treba pohiteti s pripravi, sicer ne bo možno v dogovorjenem roku sprejeti ta, za nadaljnji razvoj

občine, tako pomemben dokument.

Menili so, da je treba vložiti kar največje napore, da bi v prvem polletju tekočega leta dosežene rezultate in trende gospodarske rasti obdržali tudi v drugi polovici leta. V tej smeri se bo treba še naprej prizadevati za višjo produktivnost ob hkratnem zmanjševanju proizvodnih stroškov, ki sicer naglo naraščajo in je nevarnost, da bodo izničili dosežene proizvodne rezultate. Rekli so, da gre za odgovorno politično nalogo slehernega komuniste in občana.

V naši občini si bomo še naprej prizadevali povečati izvoz ob postopnem zmanjševanju uvoza. Ugotavljali so, da v tej smeri delovne organizacije še niso izkoristile vseh možnosti porabe domačih surovin.

V zadnjem času (zaradi podražitev po devalvaciji) se bo

treba kar najodločneje spoprijeti tudi z razreševanjem problemov v zvezi s preskrbo prebivalstva s pomembnimi življenjskimi artikli. Očitno je, da imamo možnosti ublažiti posledice sedanjih podražitev, posebej še to velja za delavce in občane z nižjimi osebnimi dohodki.

Tk. L.

Sosed je Mozirjani so praznovali

12. september prebivalce sosednje mozirske občine spominja na pomemben dogodek – obletnico osvoboditve Gornje Savinjske doline. Tudi letos so se v okviru občinskega praznika, od 6. do 13. septembra, zvrstile zanimive prireditve, omeniti pa je treba tudi nekatere nove pridobitve.

Ker so občinsko praznovanje to pot združili z 80. obletnico industrijske predelave lesa in s 30. obletnico samoupravljanja v Glinu v Nazarjih, je bila osrednja prireditev v tem kraju.

Med novimi pridobitvami naj omenimo obnovljeno cesto v smeri Šmihela, ki so jo odprli šestega septembra. V nedeljo, 7. septembra, so občani počastili obletnico osvoboditve z

množičnim pohodom, ki ga je pripravila zveza rezervnih vojaških starešin. V ponedeljek, 8. septembra, so v krajevni skupnosti Bočna odprli več kilometrov na novo urejenih cestnih odsekov.

Na sam praznik – 12. september – so odprli novo industrijsko prodajalno in učno delavnico tovarne konfekcije Elcroj. V dneh praznovanja so odprli še nekatere druge komunalne objekte. Praznovanje so sklenili 13. septembra z osrednjo prireditvijo v Nazarjih. Tu je na javnem zborovanju govoril član predsedstva SRS Tone Bole. Odprli so tudi nove proizvodne prostore za predelavo ivernih plošč, v naselju Lepa njiva pa novo štirirazredno osnovno šolo.

Proslavili 30 let samoupravljanja v TT PREBOLD

Ko letos po vsej državi praznujemo rojstno leto socialističnega samoupravljanja, so tudi tekstilci v Preboldu ob svojem prazniku 3. septembra pripravili svečano praznovanje. Osrednja proslava je bila že 30. avgusta, ko je bila slavnostna seja delavskih svetov. Prisotni so bili tudi vsi še živeči člani prvega delavskega sveta. Na svečani seji so podelili priznanja in darila članom prvega delavskega sveta, pa tudi vsem dosedanjim direktorjem. Priznanja in nagrade so prejeli tudi inovatorji, ki so dali pomemben prispevek k razvoju te delovne organizacije. Pozabili pa niso tudi jubilarov, ki so v tovarni preživeli 10, 20 ali trideset let.

Predsednik SO Žalec Vlado Gorišek je dejal, da pomenijo dobri gospodarski rezultati Tekstilne tovarne Prebold pomemben delež k stabilizacijskim prizadevanjem v občini.

Sledil je kulturni program, na katerem so nastopili moški pevski zbor Svobode Prebold, godba na pihala in ansambel Slovenija. V okviru prireditev bi omenili še obisk tovarniških upokojencev in pa otvoritev novega obrata v Pristavi.

Tekstilno tovarno Prebold v naslednjem obdobju čakajo odgovorne naloge. Med drugimi se pripravljajo za novo tovarno oblačil na Kosovem, ki bo predvidoma veljala okoli 420 milijonov dinarjev.

-dar

V tovarni nogavic POLZELA

V tem 1200 članskem kolektivu na Polzeli so pred dnevi praznovali praznik kolektiva (9. september) in 30-letnico samoupravljanja. Zaradi stabilizacijskih ukrepov so se v kolektivu dogovorili, da bodo letošnji praznik praznovali delovno. Za jubilarje v kolektivu so pripravili slavnostno sejo centralnega delavskega sveta. Osrednji govor je imel predsednik centralnega delavskega sveta Franci Dobovičnik, ki je uvodoma govoril o pomenu praznovanja, nato pa dejal: „V izčrpnih poročilih o poslovanju v prvem polletju letošnjega leta je jasno napisano, da smo uspešno gospodarili. Sprejeli smo tudi analizo dejanskega stanja, ka-

ko je z oskrbo s surovinami, devizami, kako moramo izpolnjevati planske obveznosti in drugo. Letošnje praznovanje smo prav zaradi tega pripravili bolj skromno, v delovnem vzdušju...”

V nadaljevanju govora je orisal razvoj podjetja v tridesetih letih, ob koncu pa podelil jubilejne nagrade tistim, ki so v delovni organizaciji zaposleni 10, 20 ali 30 let. Za tridesetletno delo so nagrade prejeli: Ferdinand Prešiček, Karolina Vidic, Barbara Teržav, Jožef Podbregar, Alojzija Gradič, Zofija Jelovšek, Silvester Goričar, Terezija Bašič, Stanko Košec in Fahrudin Šabič.

T. TAVČAR

Ob razstavi Janeza Boljke v Žalcu

V žalski občini se zadnja leta bolj kot kdajkoli prej dobro zavedamo, da kulturna ustvarjalnost ni nekaj izven našega dogajanja. Prepričani smo, da tudi likovna ustvarjalnost lahko zaživi in se kvalitetno razvija samo tedaj, če je sestavni del življenja našega delavca in občana, če je povezana z našim družbenim in gospodarskim razvojem, in če je vtakana v življenje naše doline „zelenega zlata”.

Hmelj, rastlina, po kateri je znana Savinjska dolina, je nekdanj kot danes pomenil osnovo hitrejšega gospodarskega in družbenega razvoja. Ta rastlina pa je tudi tesno povezana z delom in življenjem našega kmečkega človeka. Tudi razvoj njegovega pridelovanja je šel skozi desetletja svoj pot. Od nekdanjega garaškega dela hmeljarjev do danes se je marsikaj spremenilo. Namesto hmeljev so danes žičnice z betonskimi in lesenimi drogovi, strojna obdelava, obiralni stroji...

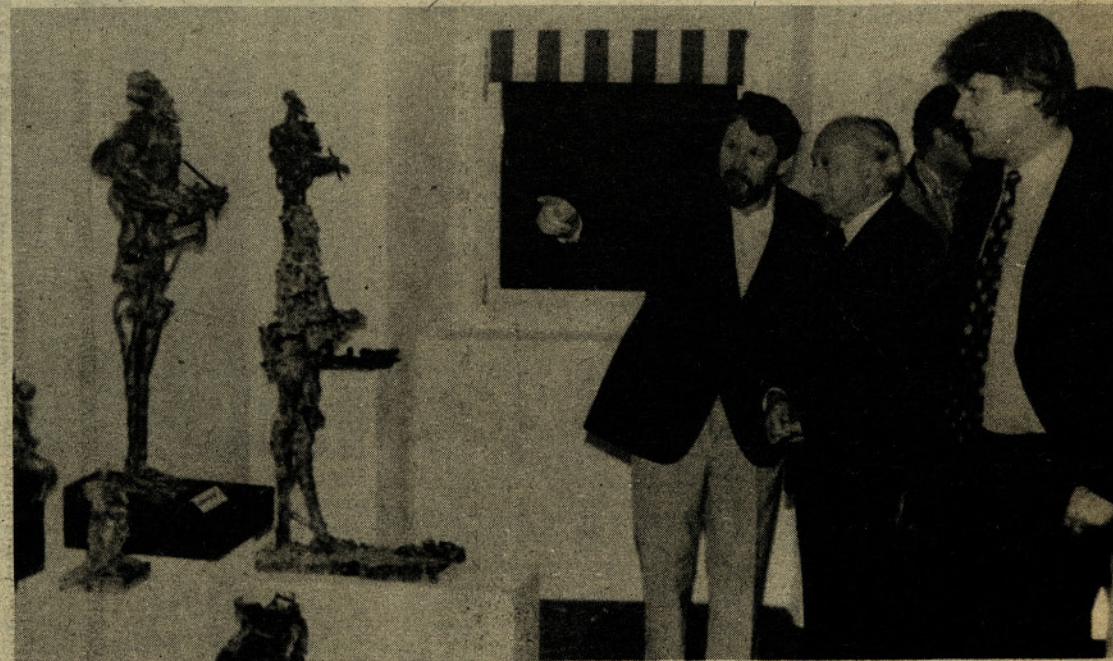
V ta svet današnjega hmeljarjenja prav v času Taborskih dnevov, s katerimi letos praznujemo 112. letnico ustanovitve II. slovenskega tabora v Žalcu, prihaja s svojim likovnim ustvarjanjem Janez Boljka, akademski kipar in grafik iz Ljubljane. Razstava njegovih del v Savinovem salonu in odkritje spomenika Hmeljar je prvo neposredno srečanje naših delovnih ljudi in občanov z umetnikom, ki je eden vodilnih kiparjev in grafikov v Sloveniji.

Prav zaradi tega, ker ima Boljka izredno doživet in izbrusen način podajanja, smo ga izbrali za upodobitev hmeljarja pri postavljanju hmeljevk. Na ta način bomo v našem mestu ohranili trajen spomin na kmeta – hmeljarja, ki je moral skozi desetletja trdo delati da je obdelal polje. Njegovo delo pa je bilo marsikdaj zaradi raznih neprilic, stanja na tržišču, pa tudi špekulacij premalo cenjeno.

Akademski kipar in grafik Janez Boljka se je lotil dela vestno in odgovorno. Študijsko je proučeval postavljanje hmeljev in na svojstven izrazni način upodobil hmeljarja, kako razkoračenih nog sredi polja z ljubeznijo do zemlje in hmelja, opravlja težko delo.

Do izraza prihaja njegova čvrsta odločnost, da iz nje iztisne kar največ, postavlja „štange”, pri tem pa se njegova vrsta hmeljev in on sam srečata z novo tehnologijo, žičnico, ki je zamenjala le še redke hmeljeveke.

Tako sedaj ta spomenik, ki je gotovo eno najlepših umetniških del, spominja današnjo in prihodnje generacije na trdo delo hmeljarjev, na pomen proizvodnje hmelja za gospodarski, socialni in kulturni razvoj naše doline, kakor tudi na vlogo, ki so jo naši kmetje imeli skozi obdobja prebujanja slovenskega naroda.

Akademski kipar Janez Boljka je predsednika republiške konference SZDL Slovenije Mitjo Ribičiča popeljal po svoji razstavi v Žalcu.

Ukrepi za sanacijo posledic neurja v občini Žalec:

Škoda se je povzpela na 173 milijonov dinarjev

Sedaj že lahko zapišemo točne podatke o veliki škodi, ki jo je povzročilo nedavno močno neurje v naši občini. Škoda je večja, kot smo domnevali, saj znaša po dosedanjih ocenah 173.549.000 dinarjev. Očitno je, da škoda presega okvir zmogljivosti žalske občine, zato jo bo možno sanirati le s širšo pomočjo republike.

Posamezna kmetijska območja žalske občine je že v juniju prizadela toča, ki je po poznejših ocenah povzročila za 15 milijonov dinarjev škode.

Silovito neurje, ki se je 13. avgusta razdivjalo nad žalsko občino, pa je povzročilo zdaleč večjo škodo, tolikšno, da je Savinjski kanal, ki je bil prej povzročil največjo škodo na območju od Gomilkega do Žalca v Spodnji Savinjski dolini, to je na najrazvitejšem kmetijskem območju z velikimi površinami hmelja. Na jbolj so bila prizadeta hmeljišča, saj je neurje med drugim podrlo nad 100 ha žičnic. Vihar je podiral debela drevesa in povzročil razdejavanje na komunalnih objektih, skratka, tako velike škode še na tem območju ni bilo.

Ob izredni prispevnosti in požrtvovalnosti vseh dejavnikov so uspeli obrati in rešiti pridelek hmelja na podrtih žičnicah. Se veda ga je veliko šlo v nič, saj se je pridelek zaradi posledic ne-

urja zmanjšal za 9 odstotkov. Treba je izreči priznanje hmeljarjem, ki so v enem dnevu usposobili hmeljske sušilnice obiralne stroje in drugo mehanizacijo, da je obiranje hitro steklo.

Za lski izvršni svet in SOZD Hmezd sta takoj podvzela najnujnejše ukrepe in imenovala komisijo, ki je začela ocenjevati škodo. Nesreča je tem večja, ker je neurje hudo prizadelo hmeljišča v najbolj kritični fazi zorenja hmelja.

Iz poročila komisije, ki je ocenila škodo, povzemamo, da je samo na podrtih žičnicah nastalo za okrog 30 milijonov dinarjev škode, za dodatna vzdrževalna dela na 1000 ha med neurjem zrahljanih in poškodovanih žičnic bo treba zagotoviti 50 milijonov dinarjev, škoda zaradi uničenega hmelja znaša nad 35 milijonov dinarjev, uničenih je nad 39.000 kom. hmeljskih rastlin v vrednosti 5,8 milijona dinarjev itd.

Savinjski hmeljarji so letos računali na prav dober pridelek hmelja. Od 3100 ton pridelka naj bi ga 85 odstotkov izvozili na konvertibilna tržišča v vrednosti 10.157.000 USA dolarjev. Zaradi 9 odstotnega izpada bo finančni izrizek veliko manjši.

Neurje je 98 ha hmelja uničilo od 80 do 100 odstotkov, na 50 ha pa je bilo uničenega od 50 do 80 odstotkov pridelka.

Glede na specifičnost hmeljske proizvodnje ni mogoče na teh površinah še to jesen posejati drugih kultur. Ob sodelovanju Inštituta za hmeljarstvo v Žalcu sedaj ugotavljajo, kakšne zaščitne ukrepe je potrebno podvzeti na hmeljiščih, da bi bile posledice v naslednjem letu čim manjše.

Med prvimi ukrepi je bilo prizadevanje za rešitev čim več pridelka in sicer s takojšnjim obiranjem zgodnje sorte golding na podrtih betonskih žičnicah. Huje je bilo s poznimi sortami hmelja na podrtih žičnicah, saj so se kobule šele razvijale in sploh niso dozorele, zato je obiranje odpadlo.

Na osnovi cenitev ugotavljajo, da znaša razlika med povzročeno in povrnjeno škodo s strani Zavarovalne skupnosti Triglav na površinah, kjer so žičnice podrt po ha 300.000 din, na ostalih površinah pa 50.000 dinarjev, kar znese skupno 80 milijonov dinarjev. V kolikor teh sredstev ne bo, ni izgledov za obnovo in načrtovano proizvodnjo na 1000 ha zemljišč v naslednjem letu.

O stanju je obveščen Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in prizadeti pričakujejo pomoč, da bi zagotovili prepotrebno obnovo hmeljišč in vsega drugega, kar je uničilo ali poškodovalo neurje.

Posledice neurja v Savinjski dolini

Steklina se je nevarno razširila

Vse kaže, da vsa dosedanja opozorila ter odredba o ukrepih za preprečevanje, zatiranje oziroma izkoreninjenje stekline niso bila dovolj učinkovita, kajti steklina se je med tem nevarno razširila tudi na področju naše občine.

Prvi primer stekline smo v naši občini zabeležili 18. februarja letos, do danes je bila ugotovljena steklina že pri 27 lisicah in enem jazbecu, da psom in mačk, ki so se okužili s steklino, ne omenjamo.

Steklina se je pojavila v Andražu, Dobriču, Podvinu, na Polzeli, v Založah, Ponikvi, Janškovem selu, Vinski gori, Črnovi, Galiciji, Pernovem, Zalošk.

gorci, Mali Pirešici, Taboru in na Čmem vrhu. Pomeni, da je steklina zajela že večji del žalske občine.

Ke r obstoja velika nevarnost, da bodo okuženi psi in mačke prenesli steklino tudi na človeka, odgovorne službe podvzamejo ostrejša ukrepa oziroma ukrepe, kako bi steklino zajezili in jo postopoma izkoreninili.

V tej smeri se odreja kontumac (z apora) psom in mačk. Ugotavljajo, da se po naši občini potika večje število potepuških psom, ki pomenijo neposredno nevarnost, da s steklino okužijo oziroma jo prenesejo na človeka. Zato bodo Lovske družine na podlagi odredbe pokončale vse neregistrirane in necepljene pse, ki so brez pasje z namke ali niso privezani oziroma niso na vrvi zunaj bivališč.

Inspekcijske in druge odgovorne službe prebivalstvo opozarjajo na nujnost zaostrenih ukrepov in jih hkrati pozivajo, da dosledno spoštujejo vse podvzete ukrepe, saj gre v prvi vrsti za njihovo lastno varnost. Steklina se je razširila v tolikšnem obsegu, da je potrebno široko sodelovanje vsega prebivalstva pri izvajanju podvzetih ukrepov, da bi steklino zajezili in jo postopoma izkoreninili.

Hmelj obran

v minulih dneh so hmeljarji v Savinjski dolini pa tudi v ostalih krajih na Slovenskem, končali z obiranjem hmelja. Letos se je obetal v naši dolini prav dober pridelek, žal pa ga je nedavno neurje zmanjšalo po zadnjih ocenah za devet odstotkov.

Hmeljarji pa kljub temu računajo, da bodo po že vnaprej sklenjenih dogovorih zadovoljili inozemske kupce, poskrbljeno pa bo tudi za potrebe jugoslovanske pivovarske industrije.

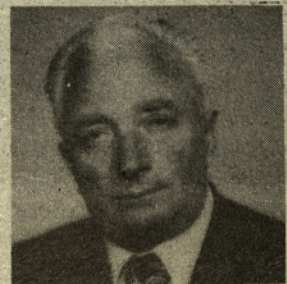
Franc Kovač

Omahnil je Franc Kovač, naš prijatelj, dolgoletni požrtvovalni kulturni delavec, dirigent, učitelj in mentor številnih mladih godbenikov. In ker ga je smrt zatekla sredi ustvarjalnega dela – bil je v 61. letu – ga bomo hudo pogrešali in to še zlasti velja za njegove godbenike, za godbo, kateri se je ves posvečal.

Kot se je tudi sam večkrat izpovedal, je Franc našel v glasbi največ zadovoljstva in življenjskih ciljev, čutil je, da glasba človeka dviga, hrabri, spodbuja, tolaži in krepi, prinaša veselje, preganja bolečine in tegobe ter ga plemeniti.

Bogata in razgibana je bila njegova življenjska pot. Na kulturnem, zlasti še na glasbenem področju, je bil Kovač izjemen primer vztrajnega, požrtvovalnega in zaslužnega kulturnega delavca, ki je izgoreval pri delu. Dolgih 46 let je živel z godbo, imel je 900 nastopov, glasba, ki ji je bil ves predan, je oplajala in plemenitila tudi tiste, ki so ji prisluhali.

Franc Kovač je tudi redno sodeloval pri delu DPD Svoboda in v drugih organizacijah, sestavljal programe za prireditve in manifestacije tako v Ljubljani kot v žalski občini. Nepogrešljiv je bil kot predsednik strokovnega odbora za godbo v izvršnem odboru ZKO Žalec. Na zasedanjih skup-

ščin občinske kulturne skupnosti smo ga srečevali ob ustanovitvi naprej. Povsod se je oglašal s svojimi predlogi, pravično kritiko in bogatimi izkušnjami. Bil je izredno plodovit tudi kot učitelj mladih rodov glasbenikov, saj jih je vzgojil več sto in na ta svoj naraščaj godbenikov je bil vedno ponosen. S svojim zanosnim, enkratnim nastopom kot kapelnik liboske, zabukovske ali tudi združenih godb nam je na prireditvah, proslavah in jubilejih vzbujal ponos in zmagoslavje ob parizanskih koračnicah in drugih delih. Ta njegova godba, ki jo je toliko let vodil, razvijal in oplajal s svojimi bogatimi izkušnjami, mu je poslednjič zaigrala pri odprtem grobu.

Predsednik Tito je Franca Kovača odlikoval z visokim državnim odličjem, bil je med prvimi dobitniki občinske nagrade – Savinovega priznanja in zlate plakete ZKO. Podeljena mu je bila tudi zlata Gallusova značka, priznanje pa je dobival še ob drugih jubilejih in na gostovanjih doma, v po-bratenih občinah, pa tudi v zamejstvu.

Francija Kovač bomo ohranili v lepem spominu kot vzor požrtvovalnega delavca, ki je s svojo nje posvetil glasu inemu ljudstvu. vse, Franci!

Minerva premaguje težave:

Drenažne cevi za domače potrebe in izvoz...

V Žalski Minervi ne skrivajo težav, v katerih so se znašli ob restriktivskih ukrepih. Zapletlo se je pri polietilenskih cevah. Ker Minerva zaradi čedalje večjih potreb po teh izdelkih s svojjo proizvodnjo v glavnem zalaga domače potrebe, so jih usahnili devizni viri za uvoz teh surovin, domače surovine, v kolikor jih dobijo, pa so predrage, saj je njihova cena celo višja od cen izdelka.

Neusklajena cena med surovinami in izdelkom pri polietilenskih cevah prinaša izgubo, ki s je v Minervi kajpak ne želijo. V letu 1978 so v Minervi izdelali 2770 ton polietilenskih cev, v času, ko so devizna sredstva začela usihati, so proizvodnjo zmanjšali na 2200 ton, letošnja pa znaša komaj dobrih 800 ton. To je za kolektiv udarec in nekaj delavcev bi bili primorani odpustiti, da jih niso zaposlili v obratu Loznica.

Ne gre jim v račun, da se je surovina podražila v enem letu od 21,10 din na 39,50 din, v zadnjem času pa je treba odšteti za kg surovine že 44 dinarjev, medtem ko izdelek (cevi) smejo prodajati po 37 dinarjev kg. 13 odstotno podražitev so dosegli šele v zadnjem času, vendar pa to ne rešuje situacije.

Sicer pa je zaradi znanih podražitev nafte tudi uvožena surovina dražja, skratka, situacija pri sedanjih neusklajenih cenah ne pušča odprtih vrat proizvodnje. Po drugi strani pa je povpraševanje po teh izdelkih čedalje večje, vendar Minerva nima možnosti zadostiti potreb. Pri tem je treba reči, da je Minerva

največji proizvajalec polietilenskih cev oziroma izdelkov. Pol eg cevi za kanalizacijske in vodovodne sisteme so v tem podjetju izdelali cevi za ekološkočiščenje jezer in morja, sposobni pa so izdelati še druge naprave. Za l jim sedanja situacija na trgu s surovinami to njihovo sposobnost hromi oziroma one mogoča. Da proizvodnja ne stoji, so prevzeli naročilo investitorja iz Prizrema (Kosovo), ki je s sredstvi mednarodnega kredita uvozil ne polietilenske cevi, marveč surovino ter si s tem prihranil velika sredstva. Seveda pa je to le začasna rešitev sedanje situacije.

Ze lo uspešno pa teče proizvodnja odnjia drenažnih cev za potrebe kmetijstva v novem obratu Loznica. Zl etošnjo proizvodnjo – 2000 ton cev – Minerva pokriva domače potrebe, uspešno pa nastopa tudi na zunanjih tržiščih. Te izdelke izvažajo v Italijo, Avstrijo, Nemčijo, Francijo in v Irak. Pri izvozu dosegajo ugodne finančne učinke, kar je razveseljivo. Ra čunajo, da se bo vrednost izvoza letos povzpela na 30 milijonov dinarjev, to pa je rezultat, ki nekaj pomeni. V tej smeri se Minerva, v kolikor se bo redno preskrbovala s surovinami, v naslednjih letih najbrž odpirajo še večje možnosti.

V srednjeročnem razvojnem programu dajejo prednost kvaliteti izdelkov. Da bi obratu v Zabu-kovici zagotovili celoletno nemoteno proizvodnjo na tržišču iskanih polietilenskih izdelkov, potrebujejo za nabavo surovin 100 milijonov dinarjev, deviznih kajpak. Na rob bi lahko zapisali, da Minerva kljub

nezavidljivi situaciji, v kateri se je znašla zaradi neusklajenih cen surovin in gotovih izdelkov, uspešno premaguje težave in se prilagaja novim pogojem gospodarjenja.

L. TRSTENJAK

Izdelki Minerve Žalec

Veselo praznovanje v Marija Reki...

Tako lepih nedelj, kot je bila minula v Marija Reki, ljudje zlepa na pozabijo. Septembrsko sonce je še z močjo gredo hrbte številnih gostov, ki so se namenili k lepo urejenemu in praznično ozaljšanemu planinskemu domu. Tu je bilo namreč osrednje praznovanje krajevnega praznika preboldske krajevne skupnosti.

Bilo je, kot da se poletje želi še enkrat oddolžiti. Domačije so bile polne nihajoče svetlobe in po travnikih so se pasle krave. Zgoraj pri koči je bilo že polno planincev in drugih, ki so

la je 484 prebivalcev, imela je občinski urad z županom Antonom Zakonjškom, župnišče, ljudsko šolo, v kateri je poučeval otroke upravitelj Avgust Canjko, pa dve gostilni, žganjekuho, krojača in čevljarja. Pri tem je pomembno tudi, da so se domačini opredelili kot zavedni Slovenci.

Kmetje so imeli polne hleve in kronist je zapisal, da so gospodinje v Preboldu cenile sočno meso marjareških volov.

Hitra industrializacija dolinskega Prebolda, večkrat pa tudi nerazumevanje za tegobe prebivalcev Marija Reke je pospešilo izseljevanje ljudi v dolino. Še sreča, da se je proces izseljevanja v zadnjem času zaustavil, sicer bi ti slikoviti hribovski zaselki ostali prazni.

Za Prebold pa je treba reči, da se je lepo razvil in velja danes za eno najbolj organiziranih in samoupravno razgibanih krajevnih skupnosti v žalski občini. Pospešen razvoj se je odražal zlasti v stanovanjski izgradnji. Prebold je pridobil novo zdravstveno postajo, otroški vrtec, hotel, igrišča in še marsikaj. Vse te pridobitve so nastale z združevanjem sredstev delovnih ljudi žalske občine, ki so glasovali za štiri referendumске programe.

Prebold se ponaša z bogato kulturniško tradicijo, ki je med obema vojnoma dobila tudi določene delavsko revolucionarne oblike v svobodnjaškem gibanju. Ta razgibanost se je ohranila do danes, vendar jo že dušijo prostorske stiske in pomanjkanje ustreznih kadrov. Očitno je tudi, da bo treba napore v večji meri usmeriti v razreševanje problemov preskrbe in ustrežno organiziranost trgovine v kraju.

Našteti uspehi niso zgolj rezultat razvoja gospodarskih dejavnosti, marveč izvirajo tudi iz razvitih oblik povezovanja združenega dela in sredstev. Krajan

Nedeljsko praznovanje v Marija Reki je privabilo pred lepo obnovljen planinski dom številne planince in druge udeležence

nih oblik krajevne samouprave in delegatskega sistema tudi v smeri podružbljanja obrambnih sposobnosti in priprav. Lahko bi zapisali, da gre za široko in trdno fronto sodelujočih krajanov.

Ni naključje, da so krajanje izbrali za svoj praznik Marija Reko, saj gre za kraj, ki je tesno povezan z dolino. Tu so planinci z domiselno akcijo preuredili v planinski dom staro dotrajano šolo, ki že dolgo ni več služila namenu. S to svojo akcijo so nedvomno dali zgled vsem drugim dejavnikom, zato pričakujejo, da bodo sledile nove delovne akcije za ureditev teh odmaknjenih zaselkov.

Valter Zupanc je svoj govor sklenil z naslednjo mislijo: „Praznovanje ima delovno vzdušje in naj bo spodbuda in primer, kaj je možno doseči z združenim delom, kot so pokazali planinci. Naša želja je,“ je dejal Zupanc, „nadalje poglobljati enotnost in krepiti tradicionalno sožitje kmeta in delavca — tekstilca, kar simbolizira tudi letošnji krajevni praznik

Prebolda v Marija Reki. To so žitje pomeni socialno varnost, kar so naši ljudje že velikokrat izpričali, pomeni vsakdanji kruh, pa tudi generacijo klenih

revolucionarjev, na katere bomo vedno ponosni, saj so bili med njimi tudi predvojni sodelavci našega velikega velikega vzornika — tovariša Tita.”

Planinsko društvo Prebold skozi čas

Planinsko društvo Prebold že osem let širi svoj krog članstva. Vsi: cicibani, pionirji, mladinci in člani so živeli, delali in se „potepali“ po gorah kot ena družina. Organizirali so veliko tečajev, izletov in pohodov ter delovnih akcij, kjer so se izkazali posamezno ali ekipno. Vedno pa je bilo povsod prisotno tovarštvo, solidarnost in kot najpomembnejše: zagnanost in dobra volja.

Preboldsko planinsko društvo šteje 1217 članov, vsak od njih ima letno pravico do treh brezplačnih planinskih izletov, vsako leto pa organizirajo preko 40 izletov, akcij, orientacijskih pohodov ipd. Veliko njihovih članov pa se udeležuje tudi individualnih družinskih ali skupinskih izletov. Vse te akcije pa potekajo v znamenju obujanja tradicij NOB ter krepitve SLO.

Upravni odbor planinskega društva šteje 21 članov, prav vsi pa so bili tudi člani režijskega odbora za adaptacijo doma pod Reško planino. Njim gre zahvala za opravljeno delo, ki je zahtevalo veliko prostovoljnega dela in prevoženih kilometrov pri organizaciji te akcije.

Pri obnovi doma so zamenjali tla, lesno prevleko, uredili fasado, električno in vodovodno napeljavo, zamenjali žlebove,

stavbno pohištvo, prekrili streho, skratka: postorili so vse, kar je bilo potrebno. V tej akciji ne gre prezreti nekaterih posameznikov, ki so se še posebno izkazali v prostovoljnem delu in prispevku materiala. Vsem tem bodo na občnem zboru društva podelili priznanja.

Obnovljeni dom pod Reško planino bo služil kot izobraževalni center mladega rodu, kot kulturni dom Marija Reke in končno tudi kot pribežališče planincem in ostalim ljubiteljem planin.

V veliki meri pa velja zahvala preboldskih planincev, ki so dela končali v roku treh mesecev, tudi Skupščini občine Žalec, Tekstilni tovarni Prebold, Občinski telesni kulturni skupnosti, MIK-u Prebold, Turističnemu društvu iz Prebolda, Krajevni skupnosti Prebold, Gradnji iz Žalec, Ingradui iz Gomilkega, Občinski izobraževalni in kulturni skupnosti ter v velikemu številu zasebnih obrtnikov.

A. VIDMAJER

O delu turističnega društva v Preboldu

Delovanje turističnega društva smo v Preboldu že dalj časa pogrešali. Na pobudo krajevne organizacije SZDL so letos ustanovili nov upravni odbor društva, na letni konferenci društva pa so se dogovorili za programске smernice in sprejeli delovni program.

Delo turističnega društva je razdeljeno po komisijah, kar omogoča vključevanja širše kroga ljudi, hkrati pa tudi večjo odgovornost za delo. Le tos je društvo usmerilo svoje delo na obnovo in ureditev bazena, kar bo omogočilo večjo turistično ponudbo kraja. Bazen in vikend naselje sta v celoti zanimiv turistični objekt, ki pa je na žalost že dotrajan. Z obnovo in napeljavo tople vode v bazen iz nove toplotne TT Prebold si bo kraj lahko podaljšal turistično sezone. Tudi obnovev planinskega doma pod Reško planino bo prispevala k boljši turistični ponudbi kraja, saj bo odprt ob sobotah in nedeljah. Ostale komisije so usmerile svoje delo v kar najlepšo ureditev kraja, kulturnih vrednot, lokalov ter v pripravo turističnega prospekta in drugega propagandnega gradiva.

V septembru so se izvršile razne prireditve v okviru I. turističnega tedna v Preboldu. Komisija za splošno urejenost kraja in lokalov je ocenila njegov izgled in bo svoje ocene razglasila na slovesnosti ob 80. letnici Turističnega društva Slovenije, ki bo predvidoma konec meseca.

—nik

Neprekinjene vezi

Zi vljenje za tovarniškim obzidjem se z upokojitvijo konča, navezanost na tovarno, v kateri so mnogi preživeli štiri deset ali več let, pa s tem ne preneha. Še zlasti ne, če k temu pri pomore delovni kolektiv, kar velja tudi za Tekstilno tovarno Prebold, v kateri vsako leto povabijo v svojo sredo nekdanje sodelavce in jih seznanijo z rezultati, ki jih dosega ta delovna organizacija. Tudi letos so člani delovnega kolektiva povabili v svojo sredo nekdanje sodelavce, jim pokazali proizvodne prostore in jim izročili skromna darila. V prostorih družbene prehrane pa so se lahko skupaj povesele ob zvokih ansambla Slovenija. Domov so potem odhajali s prijetnim občutkom, da niso pozabljeni, kar daje temu dogodku še toliko večjo vrednost.

—dar

Valter Zupanc

dajali duška veselju nad novo pridobitvijo, v domu pa je tekla svečana seja.

Ko je bilo konec uradnega dela, so fantje začeli užigati poskočne viže in plesalci so se vrteli kot za stavo. Planinci so v pisanih srcah postopali ob novem domu in obujali spomine na to enkratno delovno akcijo. Še malo jim ni bilo mar žuljev na rokah, ki so jih dobili pri delu. Delo se je izplačalo. Planinski dom pomeni veliko pridobitev za kraj in ni dvoma, da bo dobro obiskan. Marija Reka je slikovita vas in sem bodo radi prihajali tudi zato, ker tu živijo prijazni in delovni ljudje.

MARIJA REKA NEKOČ IN DANES

Iz zanimivega govora predsednika skupščine KS Prebold Valterja Zupanca (objavljen je bil tudi v Planinskem listu PD Prebold) povzemamo nekatere ugotovitve ob letošnjem prazniku krajevne skupnosti Prebold, pa tudi iz zgodovine Marija Reke:

Marija Reka je bila že leta 1900 samostojna občina, ki je spadala pod okraj Vransko. Šte-

Na svečani seji skupščine KS Prebold so podelili priznanja

imajo razumevanje do skupnega razreševanja vseh skupnih problemov kraja.

Mn ožična društvena aktivnost in organizirano delo so omogočili razmah samouprav-

Priznanje OF v Marija Reki

Na osrednji proslavi krajevnega praznika krajevne skupnosti Prebold so na svečani seji skupščine krajevne skupnosti, ki je bila v obnovljenem planinskem domu v Marija Reki, med drugim podelili priznanja OF in krajevne skupnosti. Priznanja so prejeli: Jelka Adrinek, Leopold Breznikar, Drago Lobnikar, Ferdo Škrabe, Idal Završnik, Valter Zupanc, Planinsko društvo Prebold in Moški pevski zbor Sv obode Prebold.

Priznanja krajevne skupnosti pa so prejeli: Andrej Ancelj, Valerija Dolar, Dora Eberlinc, Vlado Goršek, Marija Herman, Jože Hribar, Rudolf Huš, Jože Jan, Rozika Kobale, Kristina Kočevar, Jože Kraševac, Valentin Krulac, Dolfe Na raki, Mirko Podgoršek, Miran Terpin, Lovska družina Prebold, Gradnja Žalec, IGM Latkova vas, Av toprevoz Sempeter in krajevna organizacija ZRVS Prebold.

Predsednik izvršnega sveta Jože Jan je pohvalil prizadevnost krajanov pri razvoju krajevnega samoupravljanja in uspešnega sodelovanja z združenim delom, predvsem s tekstilno tovarno Prebold, kot nosilko gospodarskega napredka v krajevni skupnosti in v občini. Sv o j praznik so krajanje Prebolda proslavili v delovnem vzdušju, ž eljo, da jutri naredijo še več za utrjevanje enotnosti in tradicionalno sožitje delavca in kmeta.

—dar

Ob vizah so udeleženci veselo zarajali

Kako smo poskrbeli za ozimnico

Tu je jesen, čas, ko je treba poskrbeti za ozimnico. Od lani na letos se je marsikaj podražilo, zato bo treba dobro obrniti vsak dinar, ko bomo nabavljali krompir, sadje in drugo ozimnico.

Ko smo te dni vprašali v Savinjskem magazinu, kako so se pripravili za jesenske nakupe ozimnice, so nam zagotavljali, da bo krompirja, paprike, sadja in drugih vrtnin, dovolj. Za začetek so že naro-

čili pri pridelovalcih na Dravskem polju 30 ton krompirja sorte Igor. Potrošniki ga bodo lahko nabavili v 25 in 30 kg vrečah po 4,9 dinarja kilogram. Pomeni, da bo ozimniški krompir za 2,10 din cenejši pri kg kot v prodaji na drobno, kjer je zadnji čas po sedem din kg.

Kar zadeva ozimniška jabolka, se bodo potrošniki oskrbeli z njimi v Mirošanu. Tu so tudi letošnjo jesen potrošnikom zagotovili izdatne količi-

ne kakovostnih jabolk, vendar pa cena ozimniškega sadja še ni znana.

Več težav kot z nabavo krompirja in drugih živil bo s preskrbo premoga in drv. V Savinjskem magazinu imajo zagotovljenih vsega 5000 ton premoga, potrebujejo pa ga še vsaj 500 vagonov. Potrošniki močno povprašujejo po premogu tudi zato, ker se niso oskrbeli s kurilnim oljem.

Savinjski magazin se je že obmil na izvršni svet občine s

prošnjo, da bi mu pomagal zagotoviti potrebne količine premoga, vendar pa ni zagotovil, da bodo potrebne količine premoga tudi dobili.

Tako, kot že nekaj let nazaj, tudi letos ni dovolj drv. Gozdna gospodarstva nimajo drv, kmetje tudi ne. Problem je v tem, ker les za kurjavo po višjih cenah odkupujejo tovarne ivernih plošč za predelavo, v zadnjem času pa tudi tovarna papirja v Krškem.

Na rob naj zapišemo še to, da je zadnje dni žalska tržnica še kar dobro založena s sadjem in povrtninami. Razveseljivo je, da smo ob stojnicah opazili tudi nekaj domačih kmetov in vrtničaric, ki ponujajo solato, korenček, krompir in sadje. Cene so skoraj enake kot na celjski tržnici.

Spravilo krompirja v naši dolini.

Kakšen kruh na potrošnikovi mizi

Ker je bilo zadnji čas slišati kritične pripombe na račun naših pekarn, češ, da ne spe-

Kmečka peka kruha v Andražu nad Polzelo.

čejo dovolj črnega oziroma cenejših vrst kruha, marveč trgovino zalagajo zgolj z dražimi vrstami kruha, pri katerem več zaslužijo, smo te dni obiskali nekatere prodajalne kruha in se pogovarjali s trgovci o preskrbi s kruhom.

Kako je s peko črnega in ostalega kruha, objavljamo podatke, ki nam jih je posredo-

vala Merxova pekarna Celje. Ta pekarna namreč v veliki meri zalaga s kruhom in pecivom tudi potrošnike v naši občini.

V tej pekarni dnevno spečejo 19,67 odst., belega kruha (tip 500), 1,77 odst., polbelega kruha (moka tipa 800), 14,97 odst., črnega kruha (tip 1100) in 55,27 odstotkov posebnih vrst kruha. Primerjava s peko in potrošnjo kruha s prejšnjimi meseci kaže, da se je nekoliko zmanjšalo povpraševanje po belem kruhu, povečala pa se je potrošnja črnega kruha in sicer za 10,4 odstotke.

Franc Gostinčar, poslovođa samopostrežne trgovine Savinjski magazin v Žalcu, nam je v zvezi s potrošnjo in preskrbo s kruhom povedal, da pri naročilu cenejših vrst kruha, tako pri Merxu, kot zasebnih pekarnah v naši občini, nimajo težav. Potrošniki še vedno kupujejo boljše vrste kruha, pa čeprav je nekaj dražji. Ta-

ko se trgovini dogaja, da jim kakšen dan ostajajo neprodane cenejše vrste kruha (črni kruh 1100) in to najbrž zaradi slabše kvalitete.

Ta vrsta črnega kruha ni več tako dobra naslednji dan kot ostale vrste kruha. Precej pa potrošniki povprašujejo po polbelem kruhu. Potrošniki so ugodno sprejeli pobudo Merxa, ki zadnji čas peče 80 dekagramske štruce kruha.

Problem, ki ga bo treba rešiti, pa je način prodaje kruha. Še vedno se namreč dogaja, da prodajalke, ki jemljejo kruh v roke, hkrati kasirajo oziroma imajo opravka z denarjem in tako njihove roke ne morejo biti neoporečno čiste.

Merx Celje je pred časom sicer uvedel zavijanje kruha, vendar je pozneje to opustil kratko malo zato, ker niso smeli zaračunavati stroškov h ceni kruha. Vsekakor pa je to problem, ki ga bo treba rešiti. Trk.

Še bi oprtal pošgarsko torbo

„No ja,“ je dejal Narakov Tone, še kar gre. Nalagam si konec sedmega križa, počutim se kar dobro, žena pa je bolj boleha. Takole je nadaljeval: „Ja bil sem pismoša kar celih trideset let. Šlišim, da se nad poštarji pritožujejo, mislim pa, da ima ravno Žalec kar srečo: trije dobri, eden malo slabši. Je že tako, pismoša pravzaprav ni tako enostaven poklic. Res ga vsaka stranka z odprtimi rokami sprejme, če pa je kaj narobe, jih sliši še in še.“

Mislím, da bi z mojo pismošarsko hojo prišel okrog sveta. No, kar preračunajte: 30 let vsak dan 30 do 40 kilometrov. V vsakem vremenu in z veselim obrazom. Kolikokrat je bilo snega čez kolena, pa vendar si moral z nasmehom voščiti dober dan in dalje, dalje ...

Človeško vzeto, poklic pismošar je dokaj mikaven za človeka, ki zna opazovati. Pomislite, koliko novih obrazov, načinov sprejemanja doživi pismoša. Zdaj je drugače. Pri bolj oddaljenih so nabitniki, sicer pa mnogi pismošarji niti čez prag ne spustijo. Boje se, da bi jim ponesnažil, spet drugje je sprejet najtopleje.

Sam sem doživel marsikaj, vendar to hranim zase. Bilo je mnogo srečanj in veliko prehojenih kilometrov ... Če sem zdrav? Še kar.

Naraks Tone, poštar v poklju

Včasih me zamika, da bi zopet zadel pošgarsko torbo in hodil od hiše do hiše, se prijazno nasmešnil in pred pragom zaklical: Dober dan! Pošta!

Zdaj pa gospodarim prav na sredini Slovenije. Da, moja hiša stoji prav na sredini moderne ceste. Tako je odmerjeno, zato sta se mlada dva odločila za gradnjo v dolini. Že gradimo. Meni pa je ta košček sveta le prišel k srcu. Težko ga bom zapustil, kakor sem s težkim srcem in solzami v očeh zapustil pošgarsko službo. D. KUMER

Tri lastovke še ne pomenijo pomladi

Mlada kmetica Vodovnikova je letos prvič na žalski tržnici.

V teh septembrskih dneh ne bi smeli reči, da je naša (žalska) tržnica slabo založena. Dovolj je sadja, pa tudi zelenjave ne primanjkuje, poleg tega pa se večje število potrošnikov oskrbuje s povrtninami v trgovinah.

Sedaj na pragu jeseni pa bi kljub temu pričakovali nekoliko boljšo ponudbo. Na tržnico še vedno prihaja le malo kmetov, pa čeprav imajo po svojih vrstovih in njivah v tem času izdatne viške krompirja, solate in drugih povrtnin. „Tri lastovke še ne pomenijo pomladi,“ bi lahko rekli za kmetice, ki smo jih ob našem obisku srečali na tržnici.

Z najmlajšo, Marijo Vodovnik iz Podgorja pri Letušu, je stekel pogovor. Letos prihaja prvič na žalsko tržnico in sprva ji je bilo kar nerodno, kot nam je priznala, stopiti za stojnico in ponuditi svoje pridelke, sedaj pa je že na tekočem, kako je treba postreči kupcem.

Takole je modrovala: „Na 5 ha veliki kmetiji pridelamo kar precej krompirja in drugih povrtnin. Poleti, zlasti pa se-

daj na jesen, se na kmetijah „potrati“ precej solate in drugih povrtnin. Ker družina ne more vsega sproti pojesti, del tega blaga gre v nič. Pa sem si rekla: zakaj ne bi tega blaga na tržnici ponudila tistim, ki so ga potrebni. In tako prihajam sedaj na trg in s tem družino pridobi nekaj dohodka. Sedaj, ko se je vse podražilo, pride prav vsak dinar!“

Anica Meh pa sodi med redne prodajalke povrtnin in sadja na trgu

Anica Udovič prihaja iz Grušovelj. Invalidnost, pa tudi leta ji ne dovoljujejo, da bi opravljala težja dela na polju, tu na tržnici pa kar sede postreže gospodinjam s solato, krompirjem in sadjem. Rekla nam je, da gospodinje še vedno največ kupujejo v trgovinah, pri tem pa ne pomislijo, da me na tržnici prodajamo sveže blago.

Poglejte to solato, sveža je še, saj sem jo nabrala danes zjutraj. Tista, ki jo gospodinje kupujejo v trgovinah, pa največkrat ni sveža. Kakšenkrat se tudi zgodi, da je treba blago zapeljati domov, kar ne gre v prodajo.

Anica Meh je Žalčanka. Na svojem 17 arov velikem vrtu pridelava dovolj povrtnin, da je z viški vse leto na tržnici. Tudi sadje prodaja. Na tržnico prihaja od vsega začetka. Ko smo jo vprašali, kako določa cene, se je odrezala: „Dnevno spremljam gibanje cen na ostalih slovenskih tržnicah in po njih se tudi sama ravnam. Če pa blago ne gre v denar, tudi popuštím pri ceni. Na to je treba na tržnici računati.“ Tk

Mirosanova ozimniška jabolka

V zadnjih dneh nam je več bralcev zastavilo vprašanje, kako bo s preskrbo zimskega sadja za ozimnico in po kakšni ceni ga bodo potrošniki lahko nabavili?

Mirosan se uvršča med naše največje pridelovalce kakovostnega sadja, bo tudi letošnjo jesen dovolj sadja za ozimnico. Mirosan bo namenil za ozimnico najmanj 500 ton kakovostnih jabolk (zlata delišes, zlata parmena, jonatan). Čeprav se glede prodajne cene niso uspeli dogovoriti, se bo predvidoma gibala od 10 do 11 oziroma 12 dinarjev za kilogram kvaliteten jabolk.

Letos pa je še kar dobro obrodilo sadje tudi v kmečkih sadovnjakih. To sadje sicer ni tako kvaliteto kot bo v Mirošanu, bo pa nekoliko cenejše, kar bo prišlo potrošnikovim žepom kar prav.

**OBIŠČITE
HOTEL
GOLDING-RUBIN
V ŽALCU**

V restavraciji nudimo: izbrana srbska jedila — vroča pogača s kajmakom, specialitete na žaru, srbska gibanica, jagnjetina na žaru itd. V večernih urah gostom igra kvartet BARANJA.

V DISCO KLUBU: najnovejši glasbeni hiti ob bogati izbiri pijač.

Konfortno opremljene sobe! Sprejemamo tudi naročila za zaključene družbe. ŽELIMO, DA BI SE MED NAMI DOBRO POČUTILI

Kolektiv hotela
GOLDING — RUBIN
ŽALEC

Dogovor o temeljih družbenega plana

Srednjeročni načrt razvoja naše občine v letih 1981–85 pomeni osrednjo nalogo, kateri posvečamo vso skrb. Predsedniku odbora za pripravo načrta Jožetu Cerovšku smo zastavili nekaj konkretnih vprašanj o tem, kako daleč so stekle priprave.

„V okviru izdelave srednjeročnega načrta razvoja občine za obdobje 1981–85 smo na podlagi analize razvojnih možnosti in smernic, ki smo jih izdelali v juliju 1979, pripravili tretji dokument „Dogovor o temeljih plana 81–85“. Delo je potekalo tako kot pri ostalih dokumentih v okviru odbora za pripravo srednjeročnega plana 81–85 v razmeroma ozkem krogu sestavljalcev, brez pomoči zunanjih sodelavcev in institucij. Ta dokument smo pripravili s časovnim zaostankom ob večjih objektivnih in subjektivnih težavah. Upoštevati smo morali nove pogoje gospodarjenja po vrsti stabilizacijskih ukrepov, na osnovi katerih je bilo treba bistveno popraviti osnovna izhodišča bodočega razvoja, ki se odražajo v nižjih stopnjah rasti osnovnih kategorij razvoja. Pa tudi planiranje še ni tako zaživel, kot bi želeli, saj na nivoju SFRJ, SRS in občin ter delovnih organizacij še vedno ni dovolj usklajeno in rokovno realizirano.

Pripombe pa je treba izreči tudi na naše delo, ki ni teklo dovolj hitro, vzrok pa bo v tem, da smo vse te odgovorne naloge opravljali sami, brez pomoči ustreznih institucij, poleg tega pa tudi podatki delovnih organizacij niso bili zbrani in pripravljeni tako, da bil njih lahko vključil konkretno v to gradivo.“

KAKŠNE NOVOSTI PRINAŠA OSNUTEK DOGOVORA IN KATERA SO OSNOVNA TEŽIŠČA NALOG?

„Gradivo je precej obsežno in ocenjujemo, da je dovolj konkretno. Odbor je gradivo predložil izvršnemu svetu, ta pa ga je po temeljiti korekturi pripravil v predloženem besedilu ter ga posredoval v javno razpravo. Na prvih razpravah, ki so stekle, razpravljalci dajejo svoje pripombe in predloge, kako bi dokument še izboljšali, po možnosti pa ga tudi skrajšali.

Osnovni del dogovora obravnava razvoj gospodarstva, ki opredeljuje in nakazuje tudi osnovne možnosti razvoja vseh ostalih področij: od urejanja prostora, do razvoja družbenih dejavnosti in krajevnih skupnosti.

Osnove dogovora bistveno znižujejo osnovne kategorije gospodarskega razvoja v letih 1981–85 od tistih, ki smo jih sprejeli v analizi razvoja in smernicah plana. Tako spreminjamo: družbeni produkt od 8 – 9 % na 6 % stopnjo realne rasti, zaposlovanje od 3 % na 2 – 2,5 %, produktivnost od 5 – 6 % na 3 %, delež investicij v DP v OS od 22 % na 15 %, delež investicij v DP gospodarstva od 33 % na 22 %, izvoz od 10 % na 15 %, uvoz pa od sedanjih 5 – 7 % na 8 %.

Naloge in izhodišča zveznih in republiških dokumentov, intenzivnejše zaposlovanje, zaostreni pogoji investiranja, padec kreditnega potenciala in nujno usmeritev ter vključevanje v mednarodno delitev dela pa dajejo tudi tem znižanim stopnjam rasti oceno optimizma in smelnosti.“

KAKŠNE SO MOŽNOSTI DA TE REALNE, SMELO ZASTAVLJENE CILJE URESNIČIMO?

„Smatramo, da so osnovna izhodišča realna in uresničljiva in jih bo možno doseči ob kar največji zavzetosti vseh dejavnikov v naši občini. Uspešna realizacija plana 1976–80 ter ugodni poslovni rezultati našega gospodarstva v zadnjih letih (ob izboljšanju našega mesta v regiji in reproduktivne sposobnosti v letu 1980) dajejo osnovam dogovora o temeljih plana 1981–85 optimistično realnost. Ob tem bi želel opozoriti na nujnost tesnega usklajevanja razvoja gospodarstva, urejanja prostora in družbenih dejavnosti, saj nove, nižje stopnje razvoja pogojujejo tudi zoženje in potrebo po korekturah razvoja investicij v teh dejavnostih.

Vse to narekuje izredno natančnost in razumno usklajevanje razvoja omenjenih področij, saj se je treba zavedati, da nižja stopnja gospodarske rasti pomeni tudi počasnejšo realizacijo obsežnih programov na vseh ostalih področjih.

Delovni ljudje – podpisniki tega dogovora opredeljujemo v tem dokumentu skupne interese in cilje, ki so temeljnega pomena za nadaljnji družbeno-ekonomski razvoj občine in v skladu s tem prevzemamo konkretne naloge in aktivnosti, ki jih je skupščina občine Zalec že opredelila v smernicah za pripravo družbenega plana občine za obdobje 1981 – 1985.

Izhajajoč iz teh usmeritev opredeljujemo naslne pomembne naloge in cilje družbeno-ekonomskega razvoja občine Zalec v naslednjem srednjeročnem obdobju:

družbeno-ekonomskega razvoja in ustvarjanje pogojev za prehod na bolj produktivna področja

- povezovalne gospodarskih in družbenih dejavnosti po načelu svobodne menjave dela
- odpravljanje ovir in spodbujanje združevanja sredstev in dela za razširjeno reprodukcijo na samoupravnih osnovah
- pospeševanje odprtosti in preprečevanje monopolnih pojavov na tržišču
- pospeševanje dohodkovnega in poslovnega tehničnega povezovanja vseh dejavnosti v občini, zlasti z vidika kvalitete

I. Kriteriji prestrukturiranja gospodarstva

Za doseganje optimalnejšega in skladnejšega razvoja v naslednjem srednjeročnem obdobju bomo, glede na spoznanja o nujnosti kvalitativne preobrazbe družbeno-ekonomskega razvoja v občini, v obliki povečanja deleža v proizvodnji in storitvah delovnih organizacij združenega dela, ki imajo dolgoročne pogoje za ustvarjanje višjega dohodka, namenili za izvajanje nalog in aktivnosti na

pravilno politiko pri koriščenju akumulacije omogoča ter zagotavlja večje ekonomske učinke na delavca

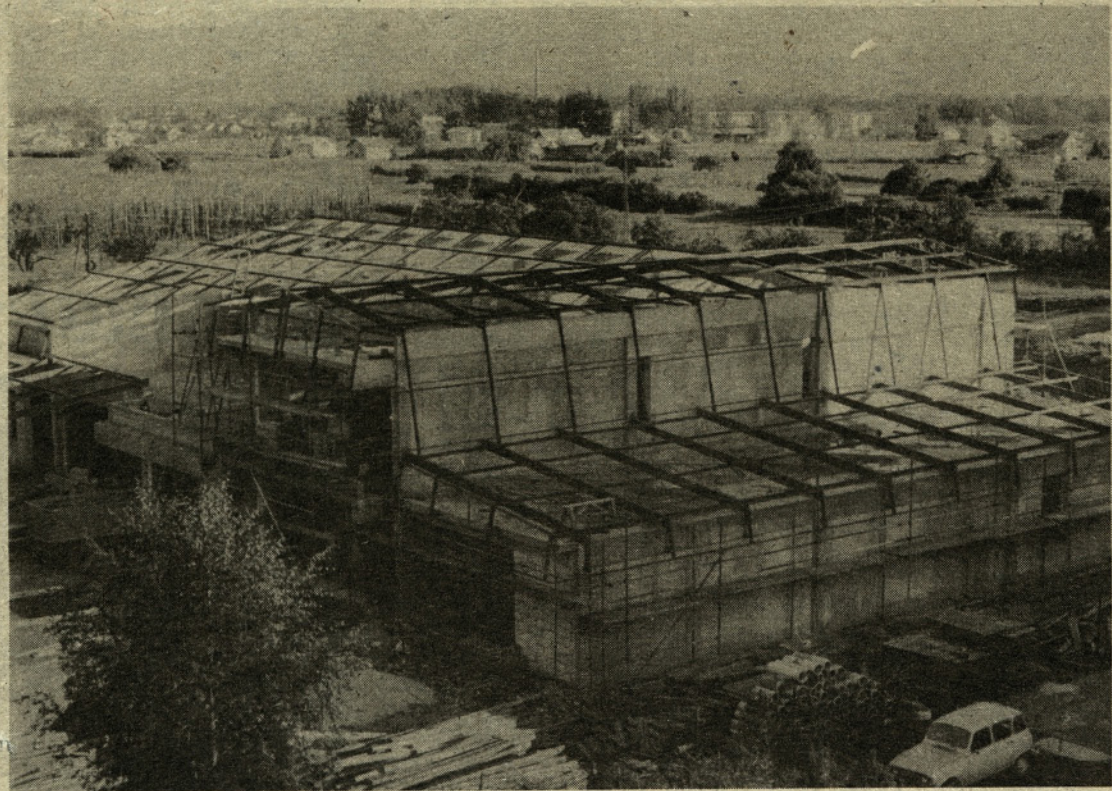
- proizvodnjo in storitve, ki vsestransko upoštevajo racionalno izrabo prostora ter varstvo okolja
- naložbe, ki so v večji meri zasnovane na dohodkovnih odnosih ter zagotavljajo dolgoročne pogoje za skladnejši razvoj sodovisnih panog, odpravljajo strukturne neskladnosti in dosegajo čim večje učinke primerjalnih vrednosti
- optimalno primarno kmetijsko proizvodnjo na osnovi intenziviranja razpoložljivih kmetijskih zemljišč ter razvoj predelovalne industrije s ciljem zaokrožitve repro celot.

Razvojne kriterije ter navedene smeri razvoja bomo upoštevali pri določitvah o naložbah in proizvodnih usmeritvah v mejah svojih zadolžitve, upoštevajoč zlasti pri novih investicijah minimalne zahteve in kazalce glede:

- ustvarjanja višjega dohodka
 - razvojne tehnološke intenzivnosti
 - izvozne usmerjenosti
 - smotere rabe energije
 - racionalizacije zaposlovanja.
- Navedene minimalne zahteve oz. kriterije bomo uporabljali pri vrednotenju investicijskih in proizvodnih programov, na podlagi katerih bodo banke s samoupravnimi sporazumi zagotavljale sistem vrednotenja kazalcev, ocenjevale investicijske programe ter dajale prioriteto posameznim programom.

II. Usmeritve na področju gospodarstva

Glede na doseženi družbeno-ekonomski razvoj, tendence splošnega razvoja v občini, SR Sloveniji in SFRJ ocenjujemo, da je za ustvarjanje navedenih skupnih interesov in ciljev razvoja potrebno ustvariti pogoje za povečanja družbenega proizvoda po realni stopnji 6 % letno, v okviru tega pa rasti industrijske proizvodnje za 7 % in kmetijske 4 % letno. Izvoz bo

NOV MARKET NA POLZELI – Nov Market Savinjskega magazina na Polzeli, ki ga gradi Ingrad, bo kmalu pod streho. Z novim marketom, ki bo končan predvidoma do konca letošnjega leta, se bo izbira in prodaja blaga za široko potrošnjo izboljšala in povečala. Polzelani že kar težko pričakujejo otvoritev nove trgovine. (Tekst in foto: T. Tavčar)

- nadaljnje uveljavljanje in poglobljanje socialističnih samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na vseh ravneh družbenega razvoja z ustvarjanjem pogojev, da bodo delavci v združenem delu na podlagi svojih ustavnih pravic in dolžnosti odločali o ustvarjanju in delitvi celotnega prihoda in dohodka ter o pogojih svojega dela in življenja
- nadaljnji dinamični gospodarski razvoj, ki mora temeljiti na osnovi kvalitetnih dejavnikov razvoja in sodobne tehnike ter tehnologije
- krepitev izvozne sposobnosti gospodarstva in zmanjševanje uvozne odvisnosti
- dohodkovno in poslovnega tehnična povezanost celotnega gospodarstva
- prioritarno usmerjanje naložb v realizacijo tistih gospodarskih programov, ki zagotavljajo najvišjo dohodkovno učinkovitost
- opravljanje osnovnih strukturnih nesorazmerij ter usklajevanje programov, ki se prekrivajo, tako v proizvodnji kot trgovini
- usklajevanje vseh oblik porabe z razpoložljivimi materialnimi možnostmi na osnovi ustvarjenega dohodka in skladnejših odnosov v reprodukciji
- nenehno večanje produktivnosti dela, skladnejšo rast osebne, skupne in splošne porabe, povečevanje akumulacijske in reprodukcijske sposobnosti združenega dela na osnovi čim večjega vlaganja v lastni razvoj, inovacijsko dejavnost, racionalno izkoriščanje delovnega časa in delovnih sredstev ter boljše organizacijo dela
- racionalno razpolaganje s prostorom s ciljem ohranjanja kmetijskih površin v največji možni meri
- nastajanje nove tehnološke, socialne in prostorske sestave

nejših in višjih oblik kompleksne ponudbe in poslovnega tehničnega sodelovanja doma in v tujini

- pospeševanje in dolgoročno organiziranje proizvodnje hrane v smislu zagotavljanja kakovostnejše in stabilnejše preskrbe prebivalstva
- dograjevanje družbenega informacijskega sistema v občini, tako da bo resnično po

osnovi razvojnih kriterijev največ pozornosti v:

- razvojno tehnološko intenzivno proizvodnjo in storitve, značilne po visoki udeležbi ustvarjalnega dela z uporabo visoke stopnje domačega znanja in tehnologije
- proizvodnjo, ki je izvozno usmerjena in zagotavlja višjo stopnjo predelave proizvodov, racionalno nadomešča

NOVA STANOVANJA – Nov stanovanjski blok na Polzeli bo vseljiv še ta mesec. V njem bo tudi nekaj solidarnostnih stanovanj, ostala pa bodo dobili zaposleni v Tovarni nogavic in v Garantu. (T. Tavčar)

dlaga samoupravnemu odločanju

- dosledno izvajanje ukrepov in dogovorov o varovanju okolja
- nadaljevanje krepitve koncepta splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite kot temeljnega elementa socialističnih samoupravnih odnosov.

uvoz surovin in reprodukcijskega materiala oz. zmanjšuje odvisnost od uvoza in ima trajnejše pozitivne učinke na plačilno bilanco

- proizvodnjo, ki je energetska in surovinsko manj zahtevna in zagotavlja racionalno uporabo energije pretežno domačega izvora
- proizvodnjo in storitve, ki s

mo povečali povprečno 15 % letno, uvoz pa 8 %.

S povečanjem produktivnosti dela povprečno od 2–3 % letno in z vzpostavitvijo skladnejših odnosov v materialni proizvodnji predvidevamo, da bo na osnovi povečane akumulacije združenega dela v občini, manjšega potenciala bank in naje-manja inozemskih kreditov, mogoče ustvariti take pogoje

Linija za površinsko obdelavo

občine Žalec za obdobje 1981–1985

gospodarjenja, da se bodo skupna investicijska vlaganja v občini povečevala za 5 % letno, pri čemer bomo povečevali vlaganja v gospodarstvo za 6 % in negospodarstvo za 4 %.

Osnovna skrb v naslednjem srednjeročnem obdobju je namenjena področju produktivnosti dela s tem, da mora proces intenzifikacije in racionalizacije proizvodnih procesov v delovnih organizacijah postati permanentna naloga. V skladu s tem predvidevamo v naslednjem srednjeročnem obdobju povečevati število zaposlenih po stopnji 2 – 2,5 % letno, s katero bi pokrili skupno potrebo 2.300 delavcev ob planiranem letnem delovnem kontingentu 460 delavcev.

Ena glavnih težav in splošnih usmeritev v naslednjem srednjeročnem obdobju je pospeševanje izvoza:

- z nadaljnjim samoupravnim sporazumevanjem znotraj reprodukcijskih celot v celotnem slovenskem in jugoslovanskem prostoru s ciljem doseganja čim višjega dohodka
- postopnim prestrukturiranjem gospodarstva oz. proizvodnih procesov
- ustrezno regionalno usmeritvijo izvoznih programov
- aktivnim vključevanjem v mednarodno delitev dela in menjavo
- pospeševanjem sodobnejših oblik poslovanja s tujimi partnerji na osnovi dolgoročnejšega poslovnega tehničnega sodelovanja in skupnih vlaganj
- interesnim združevanjem sredstev za pospeševanje izvoza in kreditiranjem izvoza
- zagotavljanjem boljše organiziranosti zunanje trgovinske dejavnosti in prenašanju te dejavnosti na specializirane organizacije
- dvigom produktivnosti dela in povečanju konkurenčne sposobnosti.

V skladu z usmeritvami na področju ekonomskih odnosov s tujino bomo udeleženci:

- povečevali izvoz po povprečni stopnji 15 % oz. presegali stopnjo rasti družbenega proizvoda za 9 % in dosegli ob koncu srednjeročnega obdobja 32 % udeležbo izvoza v družbenem proizvodu
- zagotovili počasnejšo rast uvoza in sicer po stopnji 8 %, ob doseganju takšnih gibanj bo dosežena povprečna stopnja pokrivanja uvoza z izvozom ob koncu obdobja 103 %.

Za stabilnejše gospodarjenje in nadaljnjo gospodarsko rast si bomo prizadevali ustvariti takšne pogoje gospodarjenja, ki bodo omogočili rast celotnega prihodka in dohodka ter povečali učinkovitost družbenih sredstev z združevanjem sredstev, udeležbo pri skupnem dohodku, doslednim uresničevanjem načel svobodne menjave dela, cenovno politiko in z drugimi oblikami pridobivanja dohodka. Prizadevali si bomo zmanjševati materialne in druge proizvodne stroške tako, da bodo porabljena sredstva naraščala počasneje od rasti celotnega prihodka. Učinkoviteje bomo gospodarili s sredstvi, surovinami, z energijo in reprodukcijskim materialom, razvijali ter izboljševali organizacijo dela z večjo uporabo znanja in modernih tehnoloških postopkov.

Z odločnejšim vplivom združenega dela na obseg sredstev za splošne in skupne potrebe in razporejanju čistega dohodka, ob upoštevanju izhodišč, bomo zagotavljali naraščanje sredstev za osebne dohodke in zadovoljevanju skupnih in splošnih družbenih potreb za najmanj

10 % počasneje od rasti dohodka.

Globalni materialni okvirni razvoja v naslednjem srednjeročnem razvoju so tako naslednji:

- stopnja rasti družbenega proizvoda – 6 %
- stopnja rasti zaposlenosti – 2–2,5 %
- stopnja rasti produktivnosti dela – 2–3 %
- stopnja rasti uvoza – 8 %
- stopnja rasti izvoza – 15 %
- delež gospodarskih investicij v DP – 21–22 %
- v tem osnovna sredstva (vključno z infrastrukturo) – 15–16 %
- delež negospodarskih investicij v družbenem proizvodu (vključno s stanovanji) – 5–6 %

Na osnovi 6 % povprečne letne rasti DP bi ustvarili v obdobju 1981 – 1985 19.964.440 tisoč din DP (cena 1979) oz. povprečno letno 3.992.889 tisoč din.

V industriji in rudarstvu bomo z nadaljnjim razvojem v skladu z razvojnimi kriteriji, predvsem pa z združevanjem dela in sredstev na dohodkovnih osnovah in večanju deleža tehnološko zahtevne oz. kapitalno intenzivne proizvodnje, namenili več pozornosti prestrukturiranju proizvodnje, s ciljem intenzivnega razvoja kovinsko-predelovalne industrije, ki se naj v naslednjem obdobju skupaj s kemično predelovalno industrijo najhitreje razvija. Predvidevamo pa bolj umirjeno rast tekstilne industrije z upoštevanjem sodobnejše tehnologije. Glavne naloge posameznih nosilcev dejavnosti v naslednjem srednjeročnem obdobju bodo predvsem naslednje:

a) Na področju elektrogospodarstva bo v naslednjem obdobju DEM – TOZD Elektroprenos Podlog opravil izredno pomembno funkcijo prenosa in distribucije električne energije, ki bo za realizacijo teh nalog vložil visoka investicijska sredstva.

b) Najpomembnejši nosilec kovinsko-predelovalne industrije ostaja nadalje SIP Šempeter, ki bo skupaj s Ferralitom v naslednjem obdobju močno povečal proizvodne kapacitete.

c) Hmezd – Strojna Žalec, Sigma Žalec in TOZD Zarje, MIK in INDE bodo realizirali potrebne investicije za namenom dopolnitve zastavljenih razvojnih programov na čim večjem tehnološkem nivoju in v tesni povezanosti z ustreznimi reprodukcijskimi celotami.

d) Na področju kemično predelovalne industrije obstajata osnovna nosilca Aero in Minerva, s tem, da bo morala Minerva iskati možnost realizacije sprejetih programov v okviru močnejše organizacije združenega dela oz. dohodkovno povezanost z namenom hitrejši širitve proizvodnje in lažje preskrbe s surovinami.

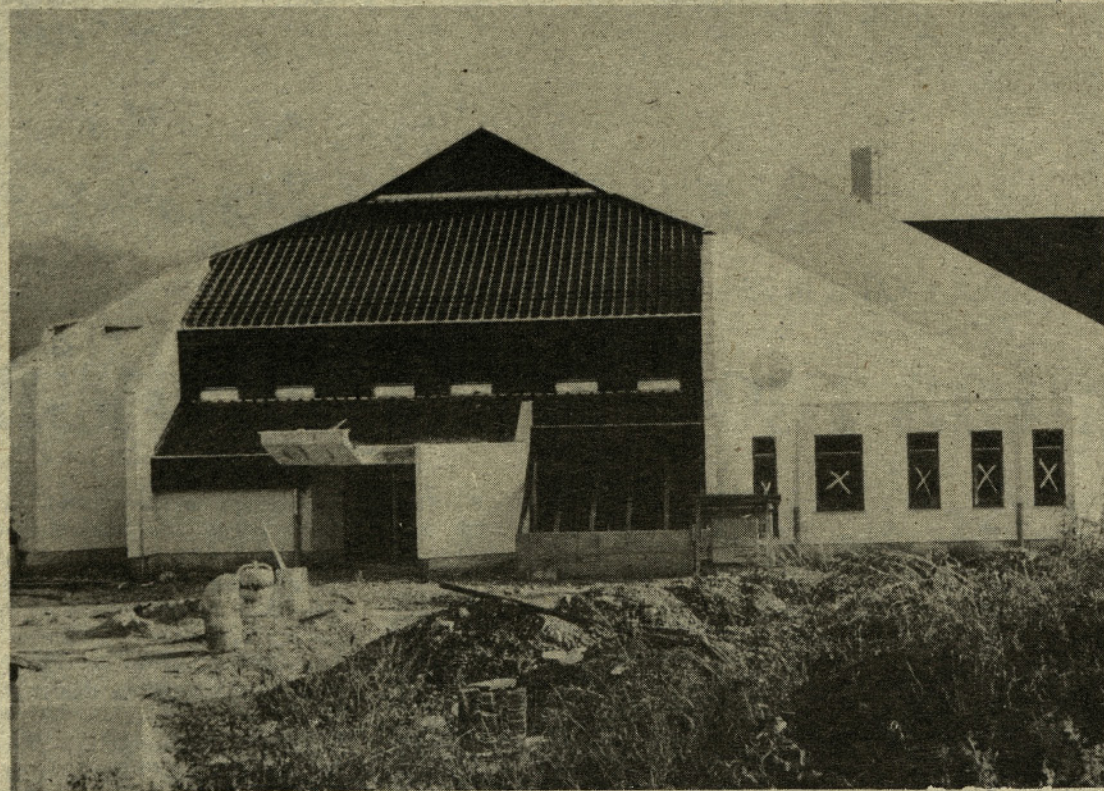
e) Na področju tekstilne industrije bosta osnovna nosilca Tovarna nogavic in Tekstilna tovarna Prebold morala nadaljevati intenzivno posodabljanje organizacije in opreme obstoječe proizvodnje, z vlaganji v nove programe, ki jih bo mogoče uspešno plasirati na domačem, predvsem pa na tujem trgu.

f) Na področju nekovinske industrije (KIL Liboje, Montana Žalec, CPC – TOZD Asfalt kamnolom – Velika Pirešica – se predvidevajo posodobitve in razširitev proizvodnje, tako na področju razvoja keramike

v Libojah, kakor predelave pomembnih surovin v Zaloški gorici in Veliki Pirešici.

g) V okviru industrije gradbenega materiala je potrebno izkoristiti izredne možnosti razširitve kapacitet osnovne in dopolnilne proizvodnje Gradnje in Sime ter postavitev tovarne gradbenih elementov NI-VO Celje v čim tesnejšem sodelovanju.

h) Osnovna naloga lesne industrije je dokončanje posodobitve tehnologije in organizacije poslovanja v Garantu,

DOM NA GOMILSKEM DO 29. novembra – Dela pri gradnji kulturnega doma na Gomilskem gredo počasi h koncu. Pravkar urejajo notranost in urejujejo okolico. Praviijo, da bo svečana otvoritev novega kulturnega doma na Gomilskem za dan republike – 29. novembra. (T.-Tavčar)

dvig tehnološke opremljenosti v LK Savinja – TOZD Ohišstvo Šempeter in Ingradu Celje – TOZD Lesni obrat Gomilsko s ciljem večje delitve dela in zaokrožitve proizvodnih programov.

i) Na podlagi proizvodnje pijač mora SLOVIN – TOZD Žalec v letih 1981 – 1985 zaokrožiti svoj proizvodni kompleks, da bi lahko realiziral izredne možnosti prodaje.

j) Na področju proizvodnje krmil bo Hmezd – TOZD tovarna krmil v letih 1981 – 1985 nadaljeval razvoj, ki je s ciljem predelave, glede na potrebe načrtovanega hitrega razvoja celotnega kmetijstva, izredno pomemben.

Nadalje se moramo dosledno zavzemati za razvijanje in pospeševanje kmetijske proizvodnje in novih proizvodnih programov, s katerimi bomo dosegli hitrejši razvoj te pomembne panoge v naši občini. Doseči moramo ugodnejšo prehrambeno bilanco, organizirano preskrbo delovnih ljudi in večjega vključevanja kmetijstva v ekonomske odnose s tujino.

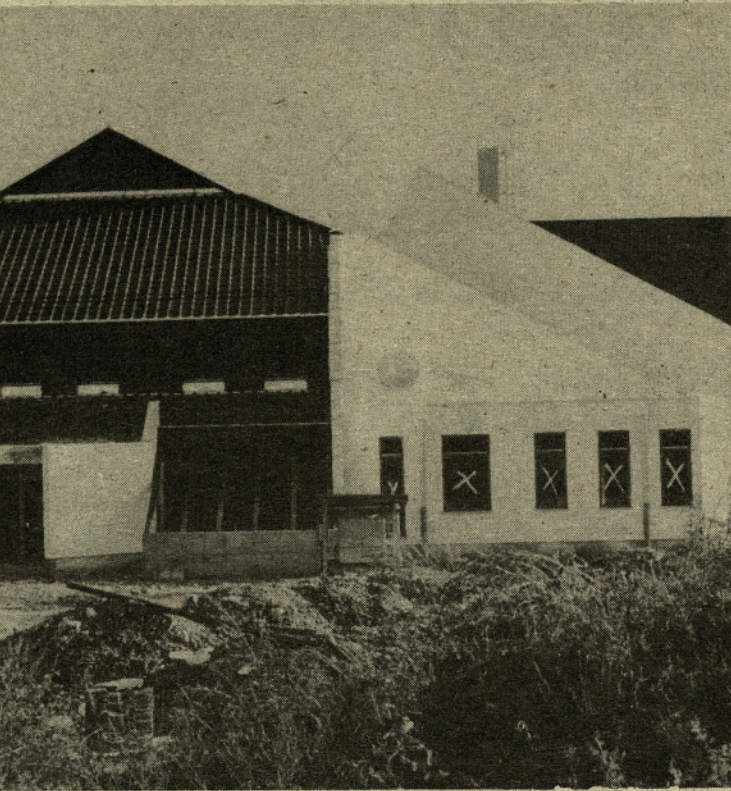
Hmeljarstvu, kot eni najbolj perspektivnih dejavnosti kmetijstva, moramo povečati površino hmeljišč za 350–400 ha ter z uvedbo nove tehnologije in ob ugodnejših prodajnih pogojih realizirati vse zastavljene naloge.

Na področju proizvodnje mleka je potrebno doseči 8–10 % letno rast ter na ta način zagotoviti potrebno količino mleka za predelavo v novi mlekarji.

Potrebno je povečati rejo govedi, prašičev in perutnine na podlagi kooperacijskih odnosov in skupnih naložb v družbenem in zasebnem sektorju.

Zavzemati se je potrebno za intenzifikacijo rastlinske proizvodnje, zlasti v smeri proizvodnje krme in tržnih poljščin. Pospešeno moramo izvajati oblike povezovanja združevanja dela in sredstev ter zemlje kmetov med seboj in organizacijami združenega dela oz. si prizadevati, da se kooperantski odnosi razvijajo v večji meri in zajemajo širši krog individualnih proizvajalcev.

Na področju trgovine in osnovne preskrbe prebivalstva

DOM NA GOMILSKEM DO 29. novembra – Dela pri gradnji kulturnega doma na Gomilskem gredo počasi h koncu. Pravkar urejajo notranost in urejujejo okolico. Praviijo, da bo svečana otvoritev novega kulturnega doma na Gomilskem za dan republike – 29. novembra. (T.-Tavčar)

bomo skrbeli za izboljšanje osnovne preskrbe ter ustvarili pogoje za uresničevanje naslednjih glavnih nalog:

- pospeševanje in razvijanje dohodkovnih odnosov med proizvodnjo, trgovino in organiziranimi potrošniki s poudarkom na vlogi samoupravne interesne skupnosti za preskrbo prebivalstva
- razvijanje nove trgovinske mreže z izgradnjo novih prodajnih in skladiščnih prostorov, predvsem pa blagovnic in veleblagovnic osnovne preskrbe
- postopno prerazporejanje trgovinske mreže na nova področja, predvsem na obrobne predele občine
- zagotoviti je potrebno ustrezna skladišča za osnovno preskrbo prebivalstva v smislu tržnih rezerv in stalnih občinskih blagovnih rezerv.

V naslednjem srednjeročnem obdobju moramo nadalje skrbeti za razvoj turizma in gostinstva na našem območju, ki imata ugodne možnosti razvoja zaradi naravnih znamenitosti in ugodne lege Savinjske doline.

Malemu gospodarstvu moramo nameniti še večjo pozornost, posebno še nerazviti deficitarni storitveni dejavnosti. Krepijo obstoječe in ustanavljajo nove enote proizvodnih dejavnosti bo pomembna naloga.

III. Usmeritve na področju urejanja prostora in varstvo okolja

Pomembnejši del dogovora se nanaša na urejanje prostora

in varstvo okolja v skladu z načeli prostorskega planiranja, ki zagotavlja prilagoditev že sprejetemu urbanističnemu programu. Načela dogovora o urejanju prostora bodo dala pomembna dopolnila k izdelavi urbanističnih dokumentacij, geodetskih podlog in evidenc pri namenski izrabi prostora, ki bo usklajena z vsemi uporabniki.

a) Stanovanjsko gospodarstvo

V srednjeročnem obdobju bomo družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo zagotovili v enakem obsegu kakor v preteklem srednjeročnem obdobju. Stanovanjska gradnja

in izvajalci za komunalno oskrbo zagotavljali vsaj minimalno komunalno oskrbo določenih območij občine v skladu s samoupravnimi sporazumi o namenskem združevanju sredstev, pri tem pa posebno skrb posvečali manj razvitim območjem občine.

d) Cestno omrežje

Intenzivneje bo potrebno nadaljevati z obnovami vseh kategoriziranih in nekategoriziranih cest in z urejanjem magistralnih in regionalnih cest.

Pri urejanju kanalizacije je pomembna izgradnja prve faze primarne kanalizacije in za to potrebne čistilne naprave, odstranjevanje odpadkov in urejanje stavbnih zemljišč.

IV. Usmeritve na področju družbene dejavnosti

Na področju družbenih dejavnosti bomo uresničevali skupne naloge, ki bodo opredeljene v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov občinskih interesnih skupnosti, posebej pa za:

- uresničevanje nadaljnega razvoja in poglobljanja samoupravnih odnosov, poglobljanje delegatskega sistema, s čimer bomo zagotavljali širši vpliv delovnih ljudi in občanov na odločitve, ki jih sprejemajo samoupravne interesne skupnosti

- nadaljnje uresničevanje integracijskih procesov izvajalcev na posameznih področjih družbenih dejavnosti

- razvoj družbenih dejavnosti obdržati v okviru zastavljenih ciljev in možnosti celotne družbene reprodukcije

- izenačevati družbenoekonomski položaj delavcev zaposlenih v družbenih dejavnostih z delavci v gospodarstvu

- v tem obdobju si bomo prizadevali v čim večji meri uresničiti sprejeti program obnove in izgradnje objektov v družbenih dejavnostih.

Z nadaljnjim razvojem krajevne skupnosti si bomo prizadevali za doseg takšne organiziranosti krajevnih skupnosti, da bomo lahko nadalje poglobljali samoupravne socialistične odnose in razvijali delegatski sistem. Delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih bomo sami uresničevali potrebe in interese in sodelovali pri sprejemanju vseh odločitev ter zagotavljali pogoje za nadaljnji razvoj krajevnih skupnosti, s čimer bomo zagotavljali boljše življenjske pogoje in delo v krajevnih skupnostih.

Na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite moramo v naslednjem srednjeročnem obdobju poglobljeno razvijati koncept splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite kot enoten obrambni sistem in sestavni del samoupravljanja.

Pomembno vlogo pri načrtovanju in izvajanju planskih dokumentov vseh nosilcev planiranja moramo posvetiti medobčinskemu sodelovanju. Pomembno je sodelovanje s sosednjimi občinami širšega celjskega območja, z občinami v SR Sloveniji in SFRJ. V naslednjem srednjeročnem obdobju si bomo prizadevali za uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov s sosednjimi občinami, kar se bo odražalo tudi v načrtovanju in izvajanju skupnih gospodarskih in kulturnih dosežkov.

bo opredeljena na osnovi naslednjih pomembnih ciljev:

- bolj racionalne, tehnološko izpopolnjene in kvalitetnejše gradnje
- kritja potreb po stanovanjih na podlagi obstoječega primanjkljaja gospodarskih in zaposlitvenih gibanj
- povečanja obsega in strukture stanovanj
- razvijanje družbeno usmerjene gradnje stanovanj, ki bo prevladujoča oblika stanovanjske izgradnje v občini in bo usklajena z zemljiško in prostorsko politiko
- zagotovitev racionalne izrabe zemljišč pri gradnji stanovanj
- zagotovitev prenove obstoječih stanovanjskih objektov
- zagotovitev gradnje komunalne opreme
- uveljavljanje prehoda na ekonomske stanarine in ustrezno subvencioniranje stanarine

b) Vodno gospodarstvo

Pri reševanju problemov vodnogospodarske problematike bodo vlaganja namenjena osnovnim ciljem in smotrom vodnega gospodarstva:

- zmanjšati škodo pred poplami
- z urejanjem osnovne vodne mreže omogočiti izvedbo „zelenega plana“
- zagotoviti stalno količino kakovostne vode
- vlagati sredstva za vzdrževanje jezer in brežin
- nadaljevanje regulacij potočkov z izgradnjo novih vodovodnih omrežij.

c) Komunalno gospodarstvo

V naslednjem srednjeročnem obdobju bodo uporabniki

Ob 100-letnici nastanka Ferralita v Žalcu in 30-letnici delavskega samoupravljanja:

Ustvarjalna moč je v ljudeh in njihovi zavesti

Ob tako pomembnih jubilejih, kot sta 100-letnica nastanka današnjega Ferralita in 30. obletnica delavskega samoupravljanja, je prav, da zapišemo nekaj več o prehojeni razvojni poti te delovne organizacije vse od skromne začetne delavnice, do sedanje dobro organizirane in sodobno tehnološko razvite delovne organizacije. In pri tem ne gre pozabiti poudariti, da so glavna ustvarjalna moč ljudje, delavci, inženirji in drugi, ki jih oplaja zavest, da so gospodarji na svojem, in da delajo zase in lepši jutri.

NEKAJ O NASTANKU IN RAZVOJU FERRALITA

Začetki delovne organizacije Ferralit segajo v leto 1880. Tega leta je Slovenec Jožef Lorber, po poklicu ključavničarski mojster, kupil v Žalcu hišo z gospodarskim poslopjem in si uredil ključavničarsko delavnico. Začetki obratovanja so bili skromni. Ustanovitelj si je sam izdelal stroje in opremo, katere je poganjala lokomobila. Tudi to je izdelal sam in to iz stare železniške lokomotive. S to napravo je prvi v Žalcu proizvajal električno energijo. Delavnica je imela čedalje več dela, njeni proizvodi so bili že takoj na začetku iskani in to predvsem zaradi dobre kvalitete. Zaradi dobrega poslovanja je ustanovitelju uspelo, da si je leta 1885 kupil prvo, popolnoma novo strožnico.

Kaj je pogojevalo ustanovitev ključavničarske delavnice v Žalcu leta 1880? V Žalcu je bilo v tem času več zasebnikov kovinske stroke, ki pa so se pretežno ukvarjali s popravilom kmetijskih orodij in strojev ter z različnimi kovaškimi deli. Takratni razvoj tehnike je narekoval delavnico, ki bi se ukvarjala predvsem s ključavničarskimi deli oziroma trg Žalec je potreboval tehnično sposobnega ključavničarskega mojstra. Z otvoritvijo ključavničarske delavnice je za trg Žalec nastopilo obdobje začetkov razvoja kovinske predelovalne industrije. Ustanovitelj je že v začetku obratovanja dokazal, da je več mojster svojega poklica, navdahnjen z industrijskimi novitetami, s katerimi se je spoznal v času učenja in dela na tujem.

V tem času je bilo hmeljarstvo v Savinjski dolini že precej razvito, še hitrejši razvoj pa je ovirala pomanjkljiva mehanizacija, predvsem pa stare lesene sušilnice. Zato je mojster začel izdelovati moderne kovinske

sušilnice za hmelj, ki so jih potem uporabljali po vsej Sloveniji, pa tudi v Banatu. Ključavničarska delavnica se je iz leta v leto izpopolnjevala in modernizirala in se postopoma širila, tako da je bilo v letu 1889 v njej zaposlenih že 18 delavcev.

Pri delu so kmalu začeli uporabljati tudi odlitke, ki so jih dobivali iz železarne Štore. Zaradi razširitve proizvodnje in čedalje večjih potreb je Lorber leta 1899 zgradil livarno sive litine, kasneje pa še livarno barvnih kovin. Delavnica je doživela največji razmah nekaj let pred prvo svetovno vojno, med vojno je nazadovala, ponovom vzpon pa se je začel okrog leta 1922. Po lastnikovi smrti je delavnico prevzel in nadaljeval očetovo delo sin Josip Lorber.

OKRAJNO KOVINSKO PODJETJE CELJE – OKOLICA

Po osvoboditvi leta 1947 je bilo podjetje nacionalizirano in je z odločbo Okrajnega LO Celje dne 22. 4. 1947 bilo ustanovljeno Okrajno kovinsko pod-

svet in nekaj dni zatem prevzeli ključ podjetja v svoje roke.

Proizvodni program je zajemal poleg sušilnic še proizvodnjo vodovodnih armatur, črpalk in sadnih mlinov ter različnih odlitkov po naročilu. Stara mehanizacija in obstoječi stari prostori so bili glavna ovira za večji razmah podjetja, zato je leta 1963 prišlo do izgradnje nove livarne sive litine.

V letu 1965 so si izbrali tudi sedanje ime „FERRALIT“, hkrati pa so se lotili kompleksnejšega obratovanja investicij. Tako so leta 1973 končali investicijo livarne barvnih kovin, v naslednjem letu pa je začela obratovati elektropeč. Zadnje investicije pa so bile: 1978. so zgradili novo skladišče modelov in modelno mizarno, naslednje leto pa je začel obratovati receptor in nova naprava za kontinuirano vlečenje sive litine.

FERRALIT OB KONCU SREDNJEROČNEGA OBDOBJA

Ferralit se po velikosti uvršča med srednje velike delovne

vsem pa proizvajalce kmetijske mehanizacije in ostalo strojegradnjo. Lahko bi rekli, da je kar precejšen del kovinsko-predelovalne industrije odvisen in vezan na njihove proizvode. Prav tako z odlitki oskrbujejo elektro-industrijo in steklarne.

Delovno organizacijo sestavljajo trije TOZD in DSSS. Livarna proizvaja letno približno 2600 ton pretežno maloserijskih in individualnih odlitkov iz sive litine. Izdelava form poteka ročno ali strojno, odvisno od zahtevnosti odlitkov in velikosti serije. Poleg tega proizvaja 2700 ton kontinuirano vlečene sive litine poljubnih presekov, seveda z omejitvijo največjega premera (približno 300 mm). Posebnost livarne je tudi proizvodnja steklarske litine. To so odlitki, ki se uporabljajo za izdelavo steklarskih orodij, za katere se zahteva posebna kemijska oziroma strukturna sestava. V livarni barvnih kovin proizvajajo ulitke iz aluminijevih in bakrenih zlitin. Posebnost te livarne pa je izdelava bronastih zvonov različnih velikosti in tonov. Proizvodnja aluminijevih zlitin obsega približno 120 ton, bakrenih zlitin pa 80 ton.

TOZD Strojni obrat nastopa delno z lastnim proizvodnim programom, delno pa nudi storitve obdelave kovin, predvsem odlitkov, ki so izdelani v TOZD Livarne. Letno izdelajo okrog 1000 centrifugalnih črpalk za čisto vodo. V programu so črpalke s kapaciteto do 120 l s tlačno višino do 100 m VS. Prav tako izdelujejo črpalke po posebnih zahtevah in črpalke za odpadne vode v horizontalni in vertikalni izvedbi. Za Creino Kranj izdelajo letno 2500 vakuum črpalk, ki se uporabljajo predvsem v kmetijstvu.

Druga veja proizvodnje so deli za kmetijsko mehanizacijo. Teh letno izdelajo: 10.000 kompletnih osi z zavornim sistemom ali brez njega. Poleg tega obdelajo še okrog 900 ton odlitkov za proizvodnjo kmetijskih strojev.

TOZD Modelarna izdeluje modele in predvsem za TOZD Livarno in šele potem za ostale kupce. Izdelujejo lesene in plastične, to je aralditne modele za ročno in strojno formanje. V zadnjem času so začeli izdelovati tudi kovinske modele in kokile. Kapaciteta modelarne je približno 34.000 norma ur letno.

NADALJNI RAZVOJ: 1981 – 1985

Smer nadaljnjega razvoja gre predvsem v posodobitev tehnologije oziroma proizvodnje. V tem obdobju predvidevajo precejšnje investicije, s katerimi bodo dosegli večji obseg proizvodnje z minimalnim povečanjem zaposlenih, boljše kakovost, ugodnejše delovne pogoje in povečan asortiman proizvodov.

V TOZD Livarno naj bi letno proizvedli 5000 ton ulitkov iz sive litine, 240 ton ulitkov iz aluminijevih zlitin in 140 ton ulitkov iz bakrenih zlitin. Proizvodnja kontinuirano vlečene zlitine pa se bo poleg osvojitve novih, zahtevnejših profilov povečala na 3500 ton. Zato so potrebne naslednje investicije: nabava nove priprave peska, stroja za centrifugalno litje, druga elektro peč, rekonstrukcija čistilnice in jedrarne, zamenjava žarilne peči, nabava avtomata za brezokvimo in kompleksno reševanje energetike, kar bo stalo 120 milijonov din. S tem bodo dosegli podvojeno proizvodnjo odlitkov.

TOZD Strojni obrat deluje še edina v stari lokaciji. Ker ta lokacija ne ustreza, načrtujejo kompletno selitev strojnega obrata na kompleks Livarne. Zato bo treba zgraditi nove prostore v velikosti približno 5000 m². Poleg tega bo treba rešiti energetske vire in zamenjati zastarele stroje z novimi. S tem bodo dosegli, da bo možno ob 15% povečanju delovne sile ustvariti za 40% večjo proizvodnjo.

TOZD Modelarna predvideva 30% povečanje proizvodnje, zato pa bo potrebno nabaviti nekaj nove opreme in novih strojev. S tem bo omogočena izdelava zahtevnejših modelov, tako, da bo modelarna sledila razvoju tehnologije v Livarni.

Pomeni, da bo treba v naslednjih letih zagotoviti 280 milijonov din investicij, kar sami ne bodo zmogli. Zato so jim potrebni tudi bančni krediti in sovlaganje kupcev. V tem obdobju bo s povečano proizvodnjo možno zadovoljiti domače kupce ter se hkrati močneje vključiti v izvoz, ki bo v letu 1985 predvidoma dosegel 20 milijonov dinarjev.

IN ŠE BESEDA, DVE O STANDARDU ZAPOSLENIH

V Ferralitu kljub izdatnim naložbam v posodabljanje in razširitev proizvodnje niso postavili skrbi za delavčev standard. Veliko so storili tudi za usposabljanje kadrov. Tako so imeli lani 22 štipendistov. Poleg tega omogočajo šolanje zaposlenih delavcev pri delu.

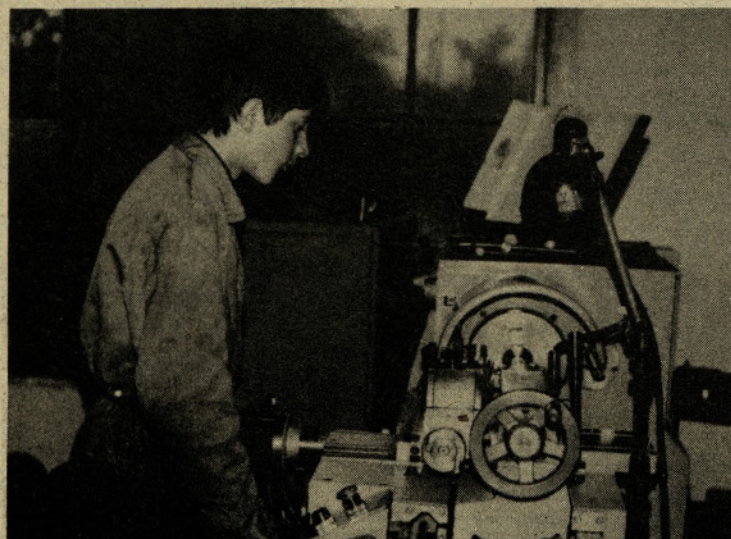
Vsako leto tudi razpišejo okrog 40 učnih mest, žal pa je odziv dokaj slab. Letos je sklenilo učno pogodbo 10 učencev.

Ferralitovi delavci imajo že nekaj let nazaj na voljo počitniške camp prikloice, delavcem pa je na voljo tudi še Braco prikolica, s katero je omogočeno kampiranje kjerkoli ob obali. Za koriščenje prikolic člani kolektiva plačajo minimalno nadomestilo. Lani so izročili namenu tudi brunarico na Verheh, ki naj bi članom kolektiva služila vse letne čase. Od tu so lepi izleti na bližnje vrhove: Čemšenjsko planino, Javor, Partizanski vrh in Grmado, pozimi pa se najdejo tu odlične lege za smučanje, saj je brunarica opremljena s Tomosovo prenosno vlečnico.

Poleg letovanja na morju, DO pošilja vsako leto na okrevanje 18 starejših delavcev.

Organizacija združenega dela razpolaga s 27 stanovanji in 5 garsonjerami pri Hmeljarju. Poleg tega ima dva samska doma in sicer na lokaciji Cesta Žalskega tabora in na Šlandrovem trgu. Ob izteku leta bodo vseljiva še tri nova stanovanja, tako da se bo stanovanjski fond povečal na 30 stanovanj. Tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju predvidevajo letni nakup 2 do 3 stanovanj. Poleg lastnih stanovanj pa vsako leto sofinansirajo tudi individualno stanovanjsko izgradnjo in sicer vsako leto v večjem znesku.

Na rob naj zapišemo še to, da imajo v kolektivu močno razvejano tekmovalno in raznih športnih področjih, in da imajo razvite različne oblike rekreacije, v kateri najdejo svoje zadovoljstvo prav vsi. Zelo so uspešni tudi na sindikalnih športnih igrah, v kolektivu je veliko zagrehtih planincev, aktivno pa sodelujejo tudi v drugih društvih. Aktivnost na športno-rekreativnem področju tako postaja ne samo želja, temveč tudi potreba prav vseh zaposlenih in na vseh področjih, tako da se vsakdo najde v kakšni aktivnosti.

V delovni organizaciji Ferralit vsa leta nazaj posvečajo veliko skrb usposabljanju mladih kadrov. Na sliki: učenec pri stroju.

jetje Celje – okolica. Podjetje se je ukvarjalo z vsemi strojno-ključavničarskimi, strgarskimi, modelno-mizarskimi, livarskimi in kovaškimi deli. Delovni kolektiv je v tem času štel 42 delavcev. V začetku je podjetje nadaljevalo tradicijo del nekdanje zasebne delavnice.

Razširili so predvsem proizvodnjo kmetijskih strojev, v livarni pa proizvodnjo izdelkov iz sive litine.

Petega septembra 1950 so delavci izvolili svoj prvi delavski

organizacije v naši občini. Zapoštuje 420 delavcev, ki ustvarijo 300 milijonov celotnega prihodka, dohodek pa znaša 120 milijonov dinarjev.

Zaradi velikega povpraševanja po proizvodih na jugoslovanskem trgu Ferralit ne izvaža veliko, vendar toliko, da ustvari več deviz, kot jih potrebuje za nabavo repromateriala in rezervnih delov.

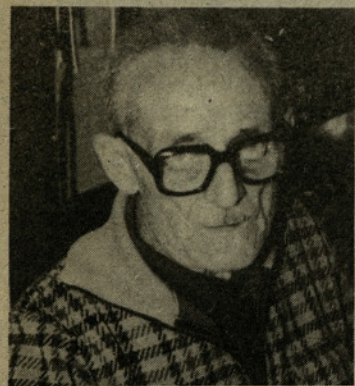
Sledi, da Ferralit s svojimi proizvodi zadovoljuje potrebe občine in širšega prostora, pred-

Obiskali smo dom Nine Pokornove

Topla beseda in dobro počutje na vsakem koraku

Med gradnjo, pa tudi o otvoritvi doma Nine Pokorn v Grmovju za lažje duševno prizadete osebe smo v Savinjskem občanu že pisali. Pred dnevi smo jih obiskali. Spre-

ju v domu najprej pogovarjali z glavno sestro Karolino Lakerjovo. Dejala je, da je dom polno zaseden. Življenje v domu ima svoj ustaljeni red. Potrebno bi še nekaj kadra. Skrbijo, da se varovanci dobro počutijo, in da jim ni dolgčas. Na voljo imajo televizor, v dom redno prihajajo razne kulturniške skupine in se predstavijo s prireditvijo, varovanci pa se po mili volji tudi lahko sprehajajo. Okolica je zelo slikovita, pa tudi mirno je tu v Grmovju, brez hrupa in velikega prometa. Ljudje imajo na voljo tudi časopise in drugo čtivo.

DELO JIH PLEMENITI IN VZGAJA

V domu Nine Pokorn posebej skrb delovni

terapiji varovancev. V svetli in udobni delavnici v prizemlju smo se pogovarjali s številnimi varovanci, ki so pletli, vezli, in opravljali druga dela. Na stenah so viseli njihovi izdelki, ki so jih oblikovale njihove spretnosti. Pletene nogavice, preproge, okrasni krožniki, izredno lepi vezeni namizni prtji, tapiserije in še vrsta drugih predmetov prihaja izpod njihovih rok. Nekateri so se razvili že v prave mojstre.

Milena L. je v domski oskrbi že 11 let. V domu se prijetno počuti. „Vezenja prtov sem se naučila že v šoli, sedaj v domu pa si svoje znanje izpopolnujem. Vsakega izdelka sem vesela in vezenje je moj konjiček. Lepo je tudi, da se v domu tako dobro razume-

mo, in da imamo na voljo čtivo, televizor in druge pomočke za kulturno razvedrilo.”

Milena je tako zaverovana v ročno delo, da z njim nadaljuje tudi v popoldanskih urah. Želi si le, da bi jo sorodniki pogostejše obiskovali.

Angela P. pa je v domu šele dva tedna, poprej je bila v konjiškem domu. Preden je zbolela, je delala na občini kot strojepiska v gospodstvu. Rada se spominja tega svojega poklica, vendar ji tudi sedaj v domu ni dolgčas.

„Domska oskrba je dobra, imamo vse, kar potrebujemo.” Angela ima sina v Ljubljani, ki jo redno obišče vsak mesec. Teh obiskov se zelo veseli.

V delavnici za delovno terapijo smo se pogovarjali še z Marijo K. iz Vojnika, Francem K. iz Celja pa s Srečkom in Jankom, ki sta postala prava mojstra v pletenju in tkan-

ju lepih tapiserij in podobnih izdelkov.

Ker je bil čas kosila, smo si ogledali obednico in kuhinjo. Na jedilniku so imeli juho, rižoto z mesom in solato. Med kosilom smo pozdravili tudi najstarejšo varovanko doma – 93-letno Nežiko Naratovo iz Škofje vasi.

Ženica je še živahna, rada bere in rekla nam je, da se v domu prijetno počuti, in da ji ničesar ne manjka.

Pokukali smo še v fizioterapijo, kjer je delala Jelka Vebrova in tako naš obisk sklenili z obljubo, da bomo dom in njegove varovance še obiskali. Prijetno je bilo kramljati z ljudmi v domu Nine Pokorn. Na rob še to: varovanci v delovni terapiji so nam podarili lep primerok ročnega dela, ki sedaj visi na častnem mestu v našem uradništvu. Hvala!

L. T. in V. C.

Griže so praznovala

V mesecu avgustu se je krajevna skupnost Griže pridružila ostalim krajevnim skupnostim, ki so v letošnjem letu že praznovala krajevene praznike. S praznovanjem so pričeli gasilci iz Zabukovice, ki so pripravili gasilsko tekmovanje, nadaljevali so rokometaši in strelci, ostala društva v kraju pa se v praznovanje niso vključila. Praznovanje so zaključili 23. avgusta s slavnostno sejo skupščine krajevene skupnosti in z otvoritvijo ceste v Britne sele in z otvoritvijo telefonske centrale.

V slavnostnem govoru je predsednik skupščine krajevene skupnosti Ivan Grobelnik poudaril pomen praznovanja, ki je posvečen spominu na leto 1941, ko sta Savinjska in del Revirske čete napadli rudnik Zabukovica. Orisal je tudi zgodovinski razvoj rudnika Zabukovica, kjer so leta 1950 rudarji izvolili prvi delavski svet, katerega predsednik je postal kvalificiran rudar.

Ko je govoril o dosežkih v letu 1979 in 1980 je omenil cesto v Britne sele in druge komunalne pridobitve v krajevni skupnosti. Kritično je ocenil položaj pri izgradnji kombiniranega objekta z otroškim vrtcem, športnih objektov pri osnovni šoli v Grižah, pa tudi dela na višinski cesti v Zagreben, ki še niso zaključena, prav tako pa niso urejena tudi avtobusna postajališča. Krajevna skupnost se bori s hudimi finančnimi težavami, pričakovana sredstva, predvsem iz naslova referenduma, pa so izostala.

Podal je tudi pregled dela družbenopolitičnih organizacij in društev, ki so bolj ali manj aktivna. Dokaz širine dela v krajevni skupnosti potrjuje ocena za delo potrošniškega in poravnalnega sveta, saj je predvsem zadnji opravičil svoj obstoj z zavzetim delom. Po končani slavnostni seji so otvorili nove prostore pošte in telefonske centrale. Oba objekta sta bila dokončana s precejšnjo družbeno pomočjo, predvsem Skupščine in Izvršnega sveta SO Žalec. Medtem, ko so za primarne telefonske vode precej prispevali krajsani sami. Pripravljenost krajanov pri posameznih akcijah je poudaril tudi predsednik izvršnega sveta Jože Jan, saj krajsani v posameznih akcijah prispevajo tudi po 50 % vrednosti objektov v sredstvih ali delu. Po drugi strani pa je pohvalno tudi delo KK ZB Griže in nekaterih društev, ki pri gojenju tradicij NOV prednjačijo v občini.

Ob krajevnem prazniku so bila podeljena priznanja – bronasti znaki OF, ki so jih prejeli naslednji posamezniki: Stanko Rudolf, Marija Goršek, Ivan Volk, Ivan Kraševac, Ivan Hriberšek, Heri Krušnik in Dragica Podvršnik. Priznanje je prejela tudi Strelska družina Žarko Kveder Griže.

—jž

KRAJEVNI PRAZNIK

Od 29. septembra do 5. oktobra se bo na Polzeli v okviru krajevnega praznika zvrstilo več prireditev. Med pomembne sodi otvoritev likovne galerije v gradu Komena in razstava Darinke Pavlič-Lorenčakove. V tem času pa bodo zaključili tudi dela rekonstrukcije ceste od Cimpermana do tovarne Garant. Na slavnostni seji skupščine krajevene skupnosti in družbenopolitičnih organizacij pa bodo podelili priznanja zaslužnim občanom, organizacijam in društvom.

T. TAVČAR

PRAZNIK NA VRANSKEM

Krajevna skupnost Vransko praznuje svoj krajevni praznik v sredini septembra, posvečajo pa ga v spomin krajanom, ki so v letu 1941 nudili prvi odpor sovražniku, ko je zasedel Savinjsko dolino.

Letošnje praznovanje je bilo skromnejše kot prejšnja leta. Kljub temu pa se je v tem času prikazala vsa aktivnost društev in organizacij, ki v kraju delujejo. Izstopala so predvsem športna tekmovanja, organizirali pa so tudi srečanje starejših občanov in pohod po mejah krajevene skupnosti. Poudarek praznovanja je bil tudi v obrambni usposobljenosti, saj so v tem času izvedli vaje civilne zaščite in razne akcije v okviru samozastite. Kot osrednja pa je bila slavnostna seja skupščine krajevene skupnosti, na kateri so podelili priznanja najzaslužnejšim krajanom, ki so največ doprinesli k razvoju krajevene skupnosti.

Ob praznovanju ugotavljajo, da je krajevna skupnost v zadnjem obdobju izpeljala marsikatero akcijo, vendar kljub temu nereseni problemi še ostajajo in v prihodnje jim bo potrebno posvetiti vsi pozornost.

F. I.

Pletar Grenko in njegove mojstrovine

Nekoč cvetoče pletarske obrti na Slovenskem kmalu ne bo več. Nekoč so ob dolgih zimskih večerih pletli košare in izdelovali drugo kmečko orodje v vsaki vasi, zadnji čas pa takšnjega rokodelstva skoraj ne poznamo več.

V naši občini so do današnjega dne ostali zvesti pletarski obrti Franc Grenko in njegova sinova. Tu bi lahko rekli, da se obrt prenaša iz roda v rod. Obiskali smo Franca Grenka – mlajšega, ki ima svojo pletarsko obrt v Grajski vasi pri Preboldu.

Pokazal nam je nekaj svojih izdelkov, za katere bi lahko rekli, da sodijo med mojstrovine. Senčniki za sobne svetilke, domiselno spletene in oblikovane košare za perilo, sedežne garniture in drugi izdelki, ki krasijo mojstrovino stanovanje, so bili izdelani skrbno in z ljubeznijo. Sicer mrtvo vrbovo šibje pod spretnimi rokami mojstra zaživi, tako da človek tak izdelek z veseljem vzame v roke.

Franc Grenko mlajši

Vendar Franc Grenko in njegovi pomočniki zadnji čas ne pletejo naštetih izdelkov, pač zato, ker bi bil to bolj občasni zaslužek, ljudje pa želijo biti polno zaposleni. Zato mojster sprejema večja naročila pekarn, ki rabijo industrijske košare za kruh. Delo jim gre hitro od rok in tako ple-

tarska obrt cvete v novih pogojih.

Seveda pa mojster Grenko, tako, kot je to desetletja delal njegov oče, ki se je upokojil, obrt pa predal mlajšemu sinu, rad splete kakšno reč za v stanovanje, zlasti če stranka želi ta ali oni predmet.

Mojster meni, da se od pletarstva da živeti, in če bodo otroci čutili veselje do tega poklica, bo nekoč vesel predal obrt mladim. Vendar pa je mojster še mlad in poln ustvarjalne moči, zato bo lahko še dolgo pletel čudovite reči iz vrbovega šibja. Na rob naj zapišemo, da se bo Franc Grenko mlajši predstavil s svojimi izdelki na letošnjem sejmu obrti v Celju.

Tk. L.

TRGOVSKO PODJETJE

nama
LJUBLJANA

TOZD Veleblagovnica ŽALEC

OBJAVLJA

prosta dela in naloge
SNAŽILKE

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
— osemletka ali nepopolna osemletka
— poskusno delo en mesec

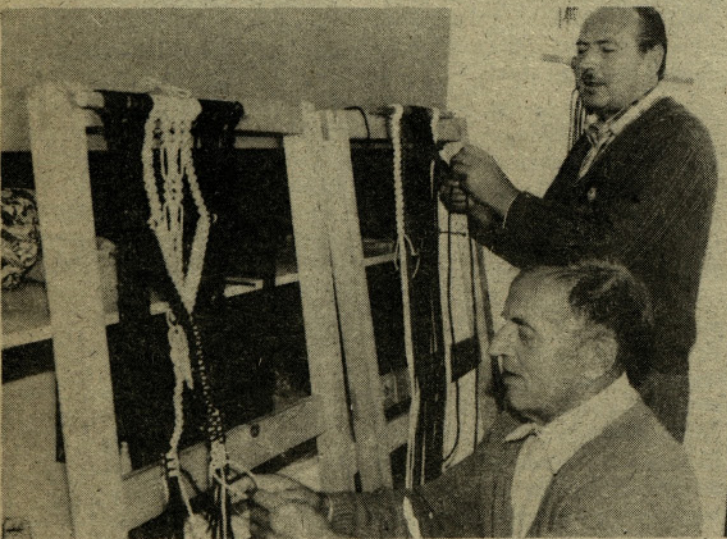
Osební dohodek po samoupravnih merilih o delitvi OD.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi ter praksi pošljite v trgovsko podjetje „NAMA“ TOZD Veleblagovnica Žalec 15 dni po objavi.

OBVESTILO

Obveščamo, da bo cepljenje proti rdečkam v mesecu oktobru 1980. Ogrožene žene (vrtce, šole itd.), ki še niso prebolele te bolezni ali niso bile cepljene, naj se prijavijo (če žele še roditi) v Dispanzerju za žene v Žalcu.

ZD ŽALEC
Dispanzer za žene

Hotel obogaten z likovnimi deli

Kadarkoli in kjerkoli nastajajo novi gostinski objekti ali pa se adaptirajo doslužene, zastarele stavbe, nastajajo med ljudmi posebna pričakovanja. Neka radovednost, kakšna bo uresničitev takšne izgradnje ali obnove in kakšno bo vzdušje v novem objektu: hotelu, motelu, gostišču... Gostinske bonitete niso namreč samo hrana, pijača in postrežba, pač pa tudi ambientalne danosti, ki lahko ustvarjajo bolj ali manj prijetno razpoloženje. Včasih se namreč dogaja, da so ureditve gostinskih interierjev, pa tudi eksterierjev, izpeljane brez najmanjšega zanimanja za potrošnika in za tovrstno uporabo etiko. Zato ni čudno, da se ljudje v številnih gostiščih ne zadržujejo radi. Moti jih marsikaj, med drugim tudi hrup in različna agresivnost na nepravilnih mestih. Vsak si namreč želi (pa naj pripada mlajši ali starejši generaciji) prijetna gostišča, v katerih se lahko rekreira in sprosti v mehah dostojnosti. Zato je važno, da je pri načrtovanju, oblikovanju in urejanju gostinskih javnih prostorov usklajena uporabnost z občutkom za želje potrošnika, in za estetski izgled objekta.

Za večino gostinskih stavb pri nas bi lahko rekli, da ne dosega nivoja, ki bi vsestransko zadovoljeval potrebe in zahteve sodobnega človeka. Med tiste, ki so se najbolj približali zadovoljstvu gostov, lahko uvrščamo hotel v Žalcu. Hotel Golding-Rubin je namreč tak, da tudi s svojo enostavno oblikovano gmoto učinkuje dokaj harmonično v okolju, ki zahteva zunanji podarek na horizontalno vertikalni kompoziciji. Ob tem lahko opazimo, da je kljub betonski izgradnji, dosežena s pretehtano členitvijo fasad in obogatitvijo nekaterih posameznosti z bakrenim materialom, diskretna atraktivnost zunanje- ga izgleda stavbe.

Notranjost hotela pa nas preseneti s celo vrsto različnih prostorov, ki niso predemenzionalne in so porazdeljene ta-

ko, da je dana možnost za prijetno počutje posameznim osebam ali družbam, ki si želijo hrane, pijače ali kave. In važno je, da si vsakdo lahko poišče ambient, ki ustreza njegovim potrebam in željam.

Poudariti pa moramo, da daje hotelu svojstven značaj tudi oblikovno in barvno uglasena oprema. Največji estetski videz pa ustvarjajo v hotelu likovna dela. Izhodišče za izbor avtorjev je bila želja, da bi v gostinskih funkcionalnih prostorih prikazali likovno kreativnost domačinov, kot so: Jelica Žuza iz Žalca, Rudi Španzel iz Zabukovice, Adi Arzenšek iz Petrovč, Jože Horvat-Jaki iz Nazarij in Dare Zavšek iz Žalca. Dela teh ustvarjalcev, ki so z ozirom na vsebinske in likovne vrednote plasirana na primernih mestih, približujejo na dostojen in z arhitekturo usklajen

način umetnostno tvornost savinjskih slikarjev. To je vse- kakor uspel prikaz, kako z likovno kulturo obogatiti in oplemenititi sodoben hotelski objekt.

Zamisel vključevanja del domačih likovnikov v žalsko hotelsko okolje bi bilo dobro izpeljati še naprej. Predstavljen bi bile lahko tudi slike Doreta Klemenčiča, ki je po rodu iz Galicije. Z vključitvijo njegovih del bi dobila likovna oprema v Rubinu še večji akcent.

Naloga upravljalcev hotela je, da zastavljeno zamisel dopolnjujejo. Zdaj je namreč ideja izpeljana v tisto smer, ki že prinaša zadovoljstvo vsakomur, ki pride in se ponovno vrača v Rubin – morda poleg drugega tudi zaradi kulturne urejenosti in likovnih vrednot.

MILENA MOŠKON

Slika umetnika Rudija Španzla, ki krasi hotel „Golding-Rubin“ vsakdo občuduje

Tov. Vlado Gorišek je vse prisotne novinarje seznanil z življenjem občine Zalec

Vlado Gorišek sprejel novinarje

Od 22. do 30. avgusta je bilo Celje v središču pozornosti ljubiteljev košarke, saj se je v teh dneh odvijalo evropsko mladinsko prvenstvo v košarki. Prvenstvo so spremljali številni domači in tuji novinarji, ki so bili nastanjeni v hotelu Golding-Rubin v Žalcu.

Za naslov evropskega prvaka se je potegovalo 12 reprezentanc, zlato medaljo pa je osvojila ekipa SZ, Jugoslovaija je bila druga, tretja pa je bila

Bolgarija, ki je bila presenečenje prvenstva.

Med bivanjem novinarjev v Žalcu je predsednik občinske skupščine Vlado Gorišek pripravil zanje sprejem. Naš sodelavec Tone Tavčar je ob tej priliki pripravil naslednjo foto-reportažo.

KAM SE ODPRAVLJAJO PLANINCI V OKTOBRU?

V septembru in oktobru so planinska društva v naši občini napovedala dve večji prireditvi. Konec septembra bodo planinci praznovali v postojanki HOM 30. letnico obstoja, v drugi polovici oktobra pa bodo praznovali obletnico Savinjske planinske poti. Proslavo pripravlja planinsko društvo Prebold v Marija Re ki. Proslava bo združena z zborom gorskih stražarjev. Ugotavljajo, da so planincem doslej posredovali 4825 publikacij Vodnik in Dnevnik, 666 planincev pa je prejel častni znak za prehojeno pot.

—jž

Godba na pihala iz Zabukovice navdušila v Gradcu

Godbeniki iz Zabukovice so se pred kratkim odzvali povabilu godbenikov iz Graza in Zvezi godb na pihala za Štajersko v Avstriji, ob proslavi njihove 30-letnice. Na prireditvi je sodelovalo 78 godb na pihala z 8.000 godbeniki iz Avstrije, Nemčije, Italije, Švice in Češke. Čeprav je bila turneja naporna, so se zabukovski godbeniki vrnili s ponosom domov, saj so onkraj meje doživeli izreden uspeh, tako od uradnih predstavnikov Štajerske kot tudi pri poslušalcih v večjih koncertih in paradi po mestu. Izredno navdušeni so bili poslušalci in za-

nimali so se, od kod prihajajo, ponosni pa so bili tudi zaradi tega, ker so v paradi nastopali kot drugi, takoj za godbo iz Frankfurta ob Maini.

Sprejem godb v Grazu je prikazala tudi avstrijska televizija, pohvalne ocene o igranju naših godbenikov pa je objavil tudi avstrijski tisk. Fantje so ponosni, da so na takó veličastni prireditvi zastopali našo domovino, žal pa jim je, da jih na prireditvah ni spremljal nihče od kulturne skupnosti ali družbenopolitične skupnosti.

—jž

Gradovi in graščine v občini Žalec

Vhod v južno klet drži po stopnicah, ki so nameščene pod arkadami in ki se zapirajo z lesenim pokrovom v ravnini pohodne površine.

Nekateri prostori v pritličju imajo še križnobreaste oboke ali baniaste oboke s sosvodnicami, ki imajo grebenasto poudarjene robove, obok v jugovzhodnem delu graščine, kjer je danes kuhinja, pa sloni na dveh slopih, ki nosita oproge, med katerimi so križni grebeni.

V nadstropju so v več sobah ohranjeni kasetirani in delno rezljani leseni stropi iz 2. pol. 19. stoletja; nekateri imajo kovinske aplikacije — rozete. Trije stropi so freskirani z raznimi motivi v različnih zgodovinskih slogih: neorokokoj-skem (angeli z glasbili, pripovedni prizori v kartušah), neoklasicističnem (alegorija z dvema devicama in angeli), neoromantičnem (žena z dekletom pred pokrajino z gradom v ozadju).

V stavbi je nekaj lepih peči iz 19. stoletja na dvorišču pod arkadami pa je vzdignjen rimski relief.

Stavba je, sodeč po Vischerjevi upodobitvi iz o. 1681 obsegala prvotno en sam trakt, h kateremu so zadaj verjetno že zgodaj prizidali manjše pomožno poslopje. Vogale so poudarjali pristrežni pomolni stolpiči, na strehi pa je imela manjši urni stolpič z baročno čebulasto

kapo. Njenih najstarejših ohranjenih sestavin ne moremo datirati pred 17. stoletje. To pomeni, da je bila takratna, v jedru še danes ohranjena stavba, že naslednica prvotnega lovskega dvora ali celo Straussove graščine. V baroku so ji očitno prizidali še tri krila in uredili arkadno dvorišče, po 1869 pa je tedanji lastnik K. Haupt prezidal stavbo v angleškem kastelnem slogu.

BRODE pri Vranskem, graščina

Ob stari cesti vzhodno od trga Vransko, Brode 24, ob potoku Volska Stanovanja.

Graščina je bila sedež manjšega imenja, ki je 1754 štel 13 podložnih hiš. Njeni lastniki se omenjajo od 1730 dalje, ko je bila v posesti Karla Žige Pilpacha. Njemu je sledil Franc Anton Steinacher, 1738 Anton Solak, 1741 Jožef pl. Charchesy, 1746 Karl Jožef pl. Curti Francini, 1762 Terezija pl. Curti, 1786 Alojzija Teodora, Madsimiljana Nepomucena in Marija pl. Curti, 1788 Mihael Evstahij baron pl. Rastern, 1789 Jožef Bayer, 1802 Adam Seewald, 1808 Anton Hayder, 1818 Filip Puklič 1824 Jožef Omersi, 1838 njegovi dediči, od katerih je 1852 kupil stavbo Eduard Schauer.

V hrib prislonsena dvonadstropna stavba razgibanega,

nepravilnega tlorisa. Iz njega izstopata pravokotna polstolpiča, ki flankirata del fasade s kamnitim, v zgornjem delu baročno profiliranim portalom — spodaj sta vstavljena nova podbojna kamna. Fasada je klasicistično preoblikovana. Nadstropja se proti vrhu nižajo, tako da ima drugo značaj poletaže Pod kapom so pravokotna, podolgovata podstrešna okenca. V vhodni veži opira oboke z oprogami in češkimi kapami okrogel kamniten stebel. V pritličju so ohranjeni stari, največ banjasti, delno križno grebenasti oboke. V južno klet drži pravokoten kamniten portal z lahno na ajdovo posnetim robom in lepimi kovanimi vratnicami. Stavba je nastala okoli l. 1700

GORNJA VAS, dvor Štok

V naselju Gornja vas (prej Sv. Lovrenc pri Preboldu), blizu podružnice sv. Lovrenca, h. št. 19.

Nekdanja dvonadstropna, danes v Govedičevo domačijo predelana stavba je imela podolgovat tloris. Morda so imeli v tej stavbi svoj sedež Gratlerji, ki so pokopani v sosednji podružnici sv. Lovrenca. V matičnih knjigah se med leti 1686 — 1690 omenjata Franc Gratler in njegova žena Ana Katarina. Dvor — Štok je morda naslednik zida-

nega dvora, ki ga je 1437 celjski grof Friderik podelil bratom Hansu, Viljemu in Andreju Ratmansdorferju in ki so ga nato 1457 dobili od cesarja znova v fevd. Njihove naslednike srečamo še 1527 in 1542. 1587 so imeli posest Apfaltrejši s pravicami pomirja. 1632 je vrednotila vdova Marija Hoestensteiner imenje Thum pri Gornji vasi, ki je bilo dotlej v imenjski knjigi zabeleženo kot last dedičev Hansa Finkhlerja. 1491 naj bi dobil Lasla Prager v Gornji vasi neki drugi dvor v fevd; pri tem je možno, da gre pravzaprav za dvor v Preboldu.

Na mestu nekdanjega Štoka stoji danes novejša pritlična kmečka domačija podolgovatega tlorisa, kjer gre le še za lokacijsko kontinuiteto. Pri kopanju v bližini hiše so 1980 našli na temelje starejših stavb.

GORICA, dvor

Opuščena, napol razvaljena stavba na položni ravnici v Kaplji vasi št. 52), ob potoku Boljska pri Preboldu.

Dvor — graščina se po nekkih virih omenja že 1586. Gorica je bila deželno knežji fevd v območju celjskega deželnega sodišča. 1615 je ona v posesti Jurija Širskega (von Scheyem), ki jo je bil podedoval od svojih staršev. 1726 jo je Maks pl. Strassberg podedoval od svojega

2
Dr. Ivan Stopar

očeta Ferdinanda. 1729 jo je posedoval Maksimilijan pl. Strassberg, 1736 Maks Seifried pl. Strassberg. Poznejši lastniki: 1759 jo je kupil F. Tomše, 1798 — 1868 Johann Filz, nato štirje lastniki, 1897 — 1917 baron Konstantin Fiedler, nato dr. Arthur Dillon. Danes je njen lastnik kmet Leopold Kolšek, pred vojno pa je bila v posesti Vinka Vabiča mlajšega.

Gorico so kot dvor pozidali vsaj že v 16. stoletju. Bila je majhna, a utrjena z obzidjem in vsaj enim stolpom. Takšno nam kaže Vischer na svojem zemljevidu Štajerske 1678. Kdaj so ta prvotni dvor opustili, ni znano. 1721 je graščina pogorela, škodo pa je izvedenec Andrej Sidar ocenil na 808 florintov. Današnja graščina, ki spričo svojega značaja (opečna gradnja) ni mogla nastati pred 19. stoletjem, je verjetno postavljena na mestu nekdanjega dvora — ni pa nemogoče, da gre le za temeljno prezidavo (med okenskimi osmi in na vogalih naletimo tudi še na kamnitno gradnjo) starejšega objekta. Okoli stavbe so ostanki parka.

(se nadaljuje)

Gostom se obetajo zanimive prireditve

„V hotelu Prebold se zadnji čas odločno spoprijemamo z nastalo poslovno situacijo. Izvajamo sanacijski program in iščemo poti, kako bi privabili poleg stalnih, nove goste. Število zaposlenih smo zmanjšali od 60 na 46, hkrati pa smo za goste pripravili več

zadovoljila še tako zahtevnega gosta.

V novembru bo na sporedu martinovanje s pečeno gosjo in podobnimi jedmi, kot se spodobi za dan, ko se mošt spremeni v vino. V decembru nameravamo povabiti v goste češko kuhinjo. Lani smo imeli v gosteh Madžare, letos pa pridejo na mizo češke jedi z znanimi „knedlci“ in drugimi njihovimi specialitetami. Ker sva že pri naši kuhinji, bi gostom priporočila naše palačinke, ki jih naše kuharice (kuharji) pripravijo na dvajset različnih načinov.

„Kakšna je bila letošnja bera stacionarnih gostov?“

„V sezoni smo bili polno zasedeni. Največ je bilo gostov iz Zagreba, pa tudi Dalmacije in drugih krajev Jugoslavije. Tu v Preboldu se očitno sredi zelenja ob vznožju pogozdenih gričev dobro počutijo. Škoda le, da jim letos nismo mogli ponuditi urejenega kopališča.“

Jožica nam je rekla, da so se stvari glede sanacije baze na zadnjem času premaknile, zlasti se s tem, da je zažeto vzelo v roke turistično društvo. S tem, da bi v bazen speljali ogrevano vodo iz bližnje tekstilne tovarne, bo možno podaljšati sezono kopanja od maja do konca septembra, v kolikor bo lepo vreme. Prebold bo kot turistični kraj s tem veliko pridobil.

„Sodelovanje z hotelom Golding–Rubin v Žalcu?“

„Obiskujemo se in če je treba, si pomagamo pri stacioniranju večjih skupin gostov. V bodoče bo treba sodelovanje še poglobiti. Bilo bi dobro, da bi se dogovorili glede delitve dela, na primer, kdo bo v večji meri skrbel za prehodne goste in kdo za stacionarne goste ter podobno. Menim, da nam bo takšno sodelovanje koristilo, hkrati pa bo to korak v smeri razvoja gostinstva in turizma v naši lepi Savinjski dolini.“

L. TRSTENJAK

Naši bralci se oglašajo...

V Preboldu nam je zadnji čas uspelo urediti in razširiti cesto proti pokopališču. Asfaltirali smo tudi vpadnico pri hotelu v smeri novega objekta otroškega vrtca. Na pobudo delavcev–stanovalcev Šoseske 2 smo pridobili cesto proti Tekstilni tovarni Prebold.

Divje obraščene žive meje so postale problem za voznike ob nekaterih krajevskih oziroma vaških cestah. Otežkočajo namreč preglednost na cesti in lahko pride do prometne nesreče. Zato inšpekcijske službe in krajevna skupnost lastnike opozarjajo ter jim naročajo, da žive meje obstrizajo in uredijo. Tiste, ki tega ne bodo storili, čaka kazen. Ko gre za varnost ljudi, se ne gre šaliti.

URBANISTIČNI NAČRT PETROVČ

V krajevni skupnosti Petrovč je naj bi v kratkem dobili urba-

nistični načrt Petrovč, Arje vasi in Doberteše vasi. Krajski so v tej smeri dali nekatere dobre predloge in pripombe glede blokovnih gradenj, športnih in drugih igrišč, cestne povezave skozi Petrovče itd. Pripombe bo obravnaval izvršni svet skupščine občine Žalec.

Krajevna skupnost Petrovč za svoje dejavnosti še vedno nima ustreznih lastnih prostorov. Pisarna krajevne skupnosti gostuje v zgradbi Hmezada – kooperacija. Prostor je očitno premajhen, pa tudi pisarniška oprema ne ustreza.

Pred nedavnim izvedena anketa med krajski glede preskrbe je opozorila, da so potrošniki Petrovč in okoliških zaselkov slabo preskrbljeni s svežim mesom, in da si želijo tudi večjo trgovino. Vendar vse kaže, da z nameravano izgradnjo novega trgovskega lokala ne bo nič, ker

VESTI IZ ANDRAŽA

Svet krajevne skupnosti Andraž je bil iniciator, da so v krajevni skupnosti zgradili avtobusne postaje, ki so kraju prav v zgled. Les so prispevali krajski sami, opravili pa so tudi večino del s prostovoljnimi delom. Postajališča so zelo lična in se lepo skladajo z naravnim okoljem. Akcija izgradnje teh postaj je za kraj zelo pomembna in bomo o njej poročali tudi v naslednji številki.

V naselju Jajče je nedavno neurje razdejalo že skoraj prapravljeno cesto za asfaltiranje. Sedaj so cesto ponovno uredili

in jo že asfaltirali. Dograjena cesta je za krajske Jajč pomembna pridobitev, veselje pa je še toliko večje, saj so zaradi raznih težav nekateri že obupali, da željene ceste ne bo.

Pred kratkim je osnovna organizacija ZSMS v Andražu organizirala očiščevalno akcijo okolice zadružnega doma, igrišča in notranjosti doma. Akcije se je udeležilo veliko mladih, rezultati dela pa so bili vidni in vredni pohvale. Krajski Andraž pa sedaj želijo, da bi novo vodstvo osnovne organizacije takšne in podobne akcije še organiziralo.

IZLOŽBA TABORSKIH DOKUMENTOV V ŽALCU – V minulih Taborskih dneh v Žalcu je bilo v lepo urejeni izložbi Mladinske knjige v Žalcu, pregledano prikazano gradivo (dokumenti) o II. Slovenskem taboru pred 112 leti v Žalcu.

Na simpoziju so se dogovorili, da bodo s skrbnim izbiranjem dokumentov o taborih na Slovenskem, to dragoceno gradivo rešili pred nadaljnjim propadanjem. Na sliki: žalska mladina pred izložbo.

Pokal ostal jamarjem

Tradicionalno taktično–orientacijsko tekmovanje za prehodni pokal Slavka Šlandra je vnovič prineslo zmago preboldskim jamarjem, članom Črnega galeba. Tekmovanje je že tretjič zapovrstjo pripravila krajevna organizacija ZRVS Prebold.

Prvo leto so pokal osvojili lovci, lani in letos pa jamarji. V jamarškem klubu na tekmovanjih uspešno nastopajo tudi pionirji, najmlajši člani kluba. Tudi za pokal Slavka Šlandra so se potegovali, vendar so jim bili starejši jamarji le še pretrd oreh.

Skupno z drugo ekipo teritorialne obrambe so si priborili drugo mesto.

—dar

DIVJA ODLAGALIŠČA

Do nedavnega so na območju krajevne skupnosti Prebold imeli pet divjih odlagališč smeti. Sedaj so poskrbeli, da teh črnih točk, ki kazijo izgled krajev, ne bo več. Štiri odlagališča so že odstranili, eno pa je še ostalo. Doklej?

PPRAZNOVANJE PRAZNIKA OBČINE ŽALEC V LETU 1980 V GOTOVLJAH SO OMOGOČILI TUDI:

- ITC–FERRALIT Žalec
- DES Ljubljana – TOZD ELEKTRO Celje
- SLOVENIJA–AVTO – TOZD C. K. M. Celje

NAMA gradi v neposredni bližini (Levcu) nov trgovski market.

NOV OBRAT TT PREBOLD V PRISTAVI

V Savinjskem občanu smo že poročali, da bo Tekstilna tovarna Prebold odprla v občini Šmarje pri Jelšah nov obrat v Pristavi. Sedaj se je to zgodilo. V obratu se je začetek zaposlovanja pri izdelavi konfekcije 50 delavcev, v glavnem so to ženske. Prostore so uredili v stari šoli, kar jih je veljalo 15 milijonov dinarjev.

HRIBOVSKKE KMETIJE SO SE POVEZALE Z DOLINO

V krajevni skupnosti Prebold so letos vložili poldrugi milijon dinarjev za izgradnjo cest v dolžini petih kilometrov. S cestami so povezali devet hribovskih kmetij v odmaknjenih zaselkih in jih tako približali dolini. Pri tem je treba zapisati, da so krajski marsikje tudi sami pomagali pri gradnji z željo, da poenotijo dela.

KDAJ UREJENO OKOLJE OB PREBOLDSKEM VRTCU?

Nova zgradba otroškega vrtca v Preboldu je velika pridobitev za krajske, zlasti še za starše, ki niso imeli urejenega otroškega varstva. Vrtec obiskuje 180 otrok. Vrtec je lepo urejen in opremljen, žal pa še nima urejenega okolice. Zato je zmanjkalo sredstev. Krajevni dejavniki si sedaj prizadevajo zagotoviti potrebna sredstva, da bi uredili okolje.

SLOVENIJALEŠ LIK „SAVINJA“ CELJE

o. sol. o., Mariborska 116, Celje

Komisija za delovna razmerja TOZD Pohištvo Šempeter

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. Pregled in priprava elementov za lakiranje (4 delavke)
2. Pomoč pri osnovnih strojih (4 delavce)
3. Manj zahtevna skladiščna dela (4 delavce)
4. Vožnje z viličarjem (2 delavca)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- Pod 1., 2. in 3.:
– zaželeno osnovna šola
– dva meseca delovnih izkušenj
Pod 4.:
– izpit za voznika viličarja
– 6 mesecev delovnih izkušenj

Pismene ponudbe bomo sprejemali v 15-ih dneh po objavi oglasa v kadrovske službi delovne organizacije oziroma se lahko osebno zgledate v TOZD Pohištvo Šempeter, kjer vam bodo nudili tudi ustrezne informacije.

DELAJSKA UNIVERZA ŽALEC

razpisuje začetniški tečaj mednarodnega jezika

ESPERANTO

Tečaj bo potekal v prostorih DU Žalec, predvidoma dvakrat tedensko popoldan.

Cena tečaja je 750,- din.

Pričetek tečaja bo v drugi polovici oktobra, zato se lahko prijavite do 10. oktobra. Prav tako vpisuje do srede oktobra v ostale tečaje in sicer:

- kuharski
- šiviljski
- pletilski
- jezikovni (nem., angl.)
- za skladiščnike
- za kurjače

Ljubljanska banka Splošna banka Celje

Spoštovani!

Stara resnica je, da si človek z leti nabira izkušnje in povečuje znanje, vendar je res tudi to, da moramo znanje obnavljati, kot toliko drugih stvari v življenju.

V današnjem času že vsak človek na nek način sodeluje z banko in to že ob rojstvu, ko mu banka podari hranilno knjižico z začetno vlogo, dalje kot mlad varčevalec v cicanovni, pionirski in mladinski hranilnici ter kasneje, ko dobiva svoj mesečni osebni dohodek na hranilno knjižico ali tekoči račun.

Vse več občanov pa se odloča, da bodo tudi pokojnino prejemali na hranilne knjižice in tekoče račune. Zato smo sklenili, da tudi vam ponudimo to možnost in vas vabimo k sodelovanju.

Za vas ta sprememba ne pomeni nobenih potov in dodatnih naporov, pač pa ima to veliko prednost, da lahko s hranilno knjižico naše banke dvigujete denar pri vseh bančnih enotah v Jugoslaviji in vseh poštah v Sloveniji.

Prvo, kar je treba reči, je to, da povsem samostojno odločate o času, v katerem boste dvignili znesek nakazane pokojnine. Ne glede

na to, kdaj vpišete znesek v hranilno knjižico, vam obresti tečejo od dneva, ko je banka prejela pokojnino. Torej: neposredna materialna korist. Prav tako se seveda obrestuje pokojnina, če jo dobivate na tekoči račun, le s to prednostjo, da razpolagate s čeki in imate istočasno denar doma in hkrati v banki.

Letna obrestna mera
za vloge na vpogled znaša 7,5 %
Za vezane vloge na 13 mesecev 9 %
Za vezane vloge na 24 mesecev 10 %

V kolikor se boste odločili za to obliko nakazovanja pokojnine, vas vabimo, da obiščete najbližjo enoto Ljubljanske banke, kjer je možno na zelo enostaven način, samo z vašo privolitvijo, pričeti z nakazovanjem pokojnine na hranilno knjižico ali tekoči račun.

Veseli bomo, če vas bomo lahko pozdravili pri nas. V vseh poslovnih enotah Ljubljanske banke boste lahko dobili še podrobnejše informacije o prednostih nakazovanja pokojnin na hranilne knjižice in tekoče račune, saj smo namreč v vseh denarnih zadevah našim poslovnim prijateljem prav radi na voljo.

Tovariški pozdrav!

LJUBLJANSKA BANKA

Prijetno taborjenje v Bohinju

Po več letih premora je ponovno zaživelo delo v taboriških odredih naše občine. Za vse odrede, ki so v preteklih letih uspešno delovali, je Občinska zveza tabornikov Žalec organizirala taborjenje v Ribičevem laz pri Bohinju. Taborjenje se je udeležilo 94 tabornikov iz naslednjih odredov: Temni rovi iz Griž, I. Savinjske čete iz Petrovč, Savinjske rože iz Polzele, Partizanskega vrha iz Preboda, Izpod zelenih Dobrovelj iz Braslovč in Bistre Savinje iz Šempetra, od koder je bilo tudi 12 murnov, predšolskih tabornikov. Ker se ta kategorija članstva uvaja v taborništvo in je prav zaživela le v Šempetru, vam predstavljamo del njihovega življenja na taborjenju v Bohinju.

Po pogumu, vedrem razpoloženju in pridnosti so bili murni vzor vsem ostalim tabornikom. Ni bilo jutra, da bi zamudili zvok piščali, ki je vabila k telovadbi. Vsi so se trudili pri pospravljanju šotorov, saj so si

želeli najboljšo oceno, da o pomivanju posode in prinašanju suhljadi iz gozda sploh ne govorimo. Nihče ni pogrešal kopalnice ali miz in stolov. Umivanje v Savi in sedenje na travi ob dobri hrani je bilo prav imenitno. Za dolgčas po domu in starših ni bilo časa, saj so vse dopoldne osvajali taborniško znanje v tabornem kotičku, popoldne pa preživeli na dolgih sprehodih vse tja do Bohinjskega jezera, kjer so se tudi kopali. Po večerih pa so stražili tabor in neznansko so se vsi bali za zastavo, da je ne bi kdo odnesel. Pogosto je obiskal tabor tovariš Kunaver, veteran slovenskih tabornikov, star preko 90 let. Suzana mu je pogumno predstavila najmlajše: „Mi smo pa murni iz Šempetra.“

Zadnji večer taborjenja so tudi murni sodelovali s svojo pesmico v kulturnem programu. Postali so pravi taborniki, saj so prestali taborniški krst. Želijo si, da bi se njihove vrste še okrepile.

L. UŠEN

Zadovoljni obrazi malih murnov iz Šempetra

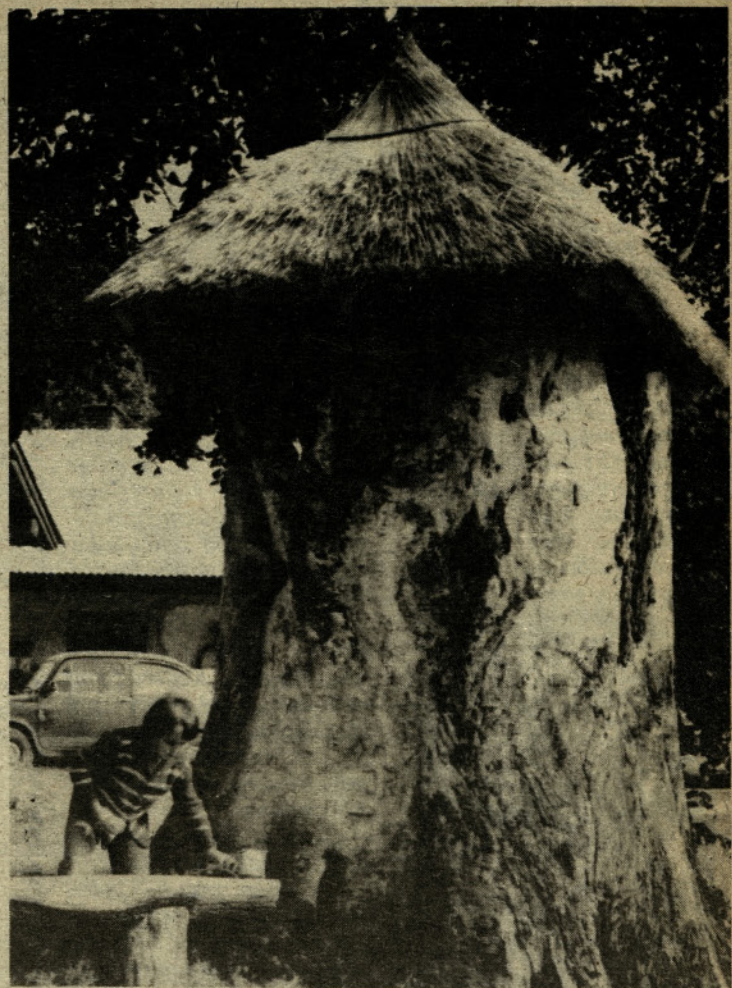
Turnškova domačija na Dobrovljah – spomenik NOB

Na pobudo borčevske organizacije, krajevne skupnosti Braslovče, predvsem pa posameznih aktivistov urejujejo znano Turnškovo domačijo na Dobrovljah, ki je bila leta 1942 požgana in izropana. Domače je okupator ustrelil, nekaj pa jih je odpeljal v taborišče smrti. Turnškova domačija nad starim Žovneškim gradom je bila ponos vsej okolici. Kmetija je pomenila varno zatočišče prvim partizanom. Žal je bila izdana in okupator se je kruto maščeval. Iskra upora pa je bila že prižgana in okupator je še s tako krutimi ukrepi ni mogel ugasniti. Najprej so ustrelili mlajšega sina Jožeta, nato pa so družino (mater Jožeta, hčerko Marijo, sina Franca, strica Jerneja in hlapca Toneta)

odpeljali v koncentracijsko taborišče, od koder sta se po osvoboditvi vrnila le sin Franc in hčerka Marija.

Turnškova domačija je na dostopni legi in jo radi obiskujejo turisti, ki zaidejo v ta lepi svet Dobrovelj. Ob sodelovanju z direktorico Zavoda za spomeniško varstvo v Celju Anko Aškerc so stekla dela na domačiji. V akcijo so se vključili tudi nekateri borci in gasilci iz Braslovč in Parčelj. Krajanje načunajo, da bodo do krajevnega praznika Braslovč v prihodnjem letu povsem obnovili domačijo in jo predali v varstvo Lovski družini Braslovč. Ta ko bo ta domačija postala spomenik NOB in hkrati tudi pomnik na žrtve okupatorja.

I. FALE

ČETRT TISOČLETJA STARA LIPA – KIOSK – Dobrih dve sto let je Marijarečanom dejala blagodejno senco in kljubovala viharjem, sedaj pa so jo domiselni planinci preuredili v kiosk, v katerem občasno prodajajo spominke. Seveda mogočne krošnje niso sami posekali, marveč so jo uničili viharji. Panj, ki ima dobra dva metra premera, so če nameravali odstraniti, pa se je nekdo spomnil, da bi bilo škoda posekati to krajevno zanimivost.

Panj so skrbno očistili in ga na vrhu prekrili s slamnato streho in tako jim sedaj rabi za kiosk.

Takole so si Marijarečani v starem panju mogočne lipe uredili prostor za spominke.

LOJZE T.

Nogometni praznik v Žalcu

Pred dnevi je bil na nogometnem igrišču športnega parka v Žalcu pravi nogometni praznik. Na sporedu sta bili dve zanimivi tekmi. V predtekmi sta se srečali ekipo Vranskega in Ljubljane za pokal Zveze socialistične mladine Slovenije, v drugi pa velenjski Rudar in Slo-

van iz Ljubljane za pokal maršala TITA na področju Slovenije.

Mladinci Vranskega so držali korak z ekipo Ljubljane le v prvem delu, ko je bil rezultat 0:0, v nadaljevanju pa je bil poškodovan najboljši igralec Vranskega vratar Šoršak. Potem igralci niso nudili več odpora Ljubljancem in srečanje se je končalo z rezultatom 6:0 za Ljubljance. Kljub visokemu porazu pa je uvrstitev v finale velik uspeh nogometa v žalski občini, posebno pa še mladih igralcev z Vranskega, saj so morali prej premagati veliko nasprotnikov.

V drugi tekmi sta se srečali ekipo velenjskega Rudarja in Slovana iz Ljubljane za pokal maršala Tita. V regularnem času se je srečanje končalo z rezultatom 2:2, po streljanju enajstmetrovk pa so bili uspešnejši nogometaši Rudarja in zmagali ob koncu 6:5.

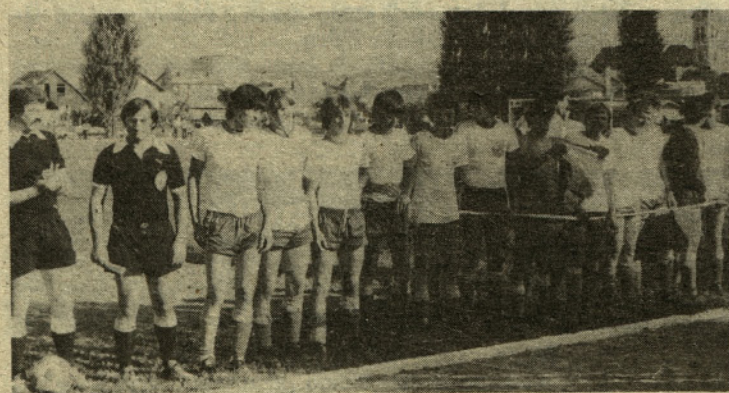
Zanimivo je tudi, da si je obe tekmi ogledalo več kot 3000 gledalcev.

Tekst in foto: T. TAVČAR

gozdnega gospodarstva. Toda neurja cesto vedno znova poškodujejo, zato bi jo radi asfaltirali, s tem pa bi si prihranili nenehno obnavljanje ceste, hkrati pa bi kraj pridobil boljše povezavo z dolino.

Poleg tega pa bi v Zahomcah radi tudi telefonsko povezavo z dolino, saj je kraj precej odročen in krajanje bi si z njo prihranili marsikatero pot v dolino. Tudi zbiralnica mleka bi pripomogla k boljšemu gmotnemu položaju tega hribovitnega predela, saj se jim sedaj zaradi oddaljenosti ne izplača odvažati mleka v dolino.

F. I.

Mladi nogometaši Vranskega so osvojili drugo mesto za pokal ZSMS.

Dogodek z lisico

Minuli petek smo v Migojnicah doživeli kaj nenavaden dogodek. Pot me je zanesla mimo sosedo Ivana Krašovca. Pred sosedovo hišo sta sedeli učiteljica Breda in njena mati. Breda je bila oborožena z grabljami, njena mati pa mi je zaklicala, naj nikar ne hodim dalje, ker je v bližini napadalna lisica. Povedali sta mi, da jima je isti dan lisica napadla kokoš in odnesla petelina. Kup svežega perja je dokazoval, da govorita resnico, v tistem trenutku pa smo zagledali na poti lisico, ki je hodila počasi, s sklonjeno glavo. Za naše kričanje se ni niti zmenila, po-

časni je izginila v zelenju. Nada-ljevala je pot proti sosedu Fon-da—Zupanc, kjer je na dvorišču napadla kokoš. Lastnica je poklicala sina Milana, ki je lovec, da je lisico ustrelil. Kasneje smo izvedeli, da je bil to lisjak in zaradi njegovega nenavadnega obnašanja so ga odpeljali na veterinarsko postajo, kjer bodo raziskali, če je bil morda stekel.

MARIJA VOZLIČ

Pripis uredništva: Ko smo se pozanimali na veterinarski postaji, ali je lisjak stekel, nam niso mogli pojasniti, ker še niso dobili izvidov.

Zahomčani si želijo cesto, mlekarino in telefon

Krajevna skupnost Vransko prizadeva, da bi reševala probleme in želje vseh krajanov na svojem področju. V ta namen so že pred leti ustanovili vaške svete, ki vodijo akcije in rešujejo probleme v svojih sredinah.

V Zahomcah so na seji vaškega sveta obravnavali nekaj problemov, ki tarejo tamkajšnje občane.

Tako imajo velik problem s cesto, ki so jo pred leti zgradili z lastnim delom in pomočjo

smeti. Spoprijemajo se tudi z odtočnimi odpadnimi vodami. Ko so na nedavni seji sveta krajevne skupnosti obravnavali našeta in druga vprašanja, so opozorili tudi na problem prodaje zemljišč. Ker gre ta prodaja kakšenkrat mimo krajevne skupnosti, kmetje ne morejo uveljaviti prednosti pri nakupu in tako prihaja do raznih pritiskov na krajevno skupnost.

I. VODUŠEK

Krajanje skrbijo za ureditev okolja

V te krajevne skupnosti že nekaj let nazaj posvečajo veliko skrb ureditvi okolja. Tako so zgradili precej novih cest, niso pa še rešili problema pitne vode. Nekatere domačije še vedno nimajo vodovoda, pa tudi na ostalem komunalnem področju jih čaka še veliko dela.

Spoprijemajo se s hudourniški vodami in zemeljskimi plazovi, radi pa bi odpravili tudi razna odlagališča odpadkov in

USPELE RAZSTAVE

Turistično društvo na Vranskem je zaključilo svojo letno aktivnost z uspešnimi razstavami. Tako so v avgustu mesecu v gradu Podgrad z uspehom zaključili hortikulturno dejavnost. Številnim gospodinjstvom so ob tej priliki izročili pohvale za prizadevnost pri gojitvi cvetlic in urejenosti okolja, hrati pa so pripravili tudi razstavo cvetja in ročnih del. Razstavljenih je bilo preko 120 gobelinov in drugih ročnih del, ki so v aranžmaju s cvetjem pomenila prijeten kulturni dogodek na Vranskem.

V septembru mesecu pa je turistično društvo organiziralo v prostorih krajevne skupnosti razstavo gob, v katero so se vključili številni gobarji in vranski šolarji. Razstavili so več kot 180 različnih vrst gob.

Za krajane Vranskega takšne razstave pomenijo bistveno novost, zato si takšnih in podobnih akcij še želijo.

VLADO RANČIGAJ

MALE BRASLOVČE IN ZG. GORČE DOBIJO VODO

S pomočjo občinskega in krajevnega samoprispevka bodo v Malih Braslovčah in Zgornjih Gorčah slednjih zadovoljivo rešili problem preskrbe z zdravim pitno vodo. Za gradnjo vodovoda so se pripravljali sicer že več let, slednjič pa bo voda le pri-tekla iz vodovodnih pip. V Zg. Gorčah so z deli že tako daleč, da čakajo le še pri-klop vode v hiše. Delo pa je v polnem razmahu tudi v Malih Braslovčah. Krajanje so referendumsko sredstva oplemenitili še s svojim delom in prispevki, izgradnjo vodovoda pa je podprla tudi krajevna skupnost Braslovče. Vodovod bo velikega pomena za celotno krajevno skupnost Braslovče.

I. FALE

ČUVA KORUZO PRED DIVJIMI PRAŠIČI – Pod planinskim domom v Marija Reki ima kmet Viktor Dolar večjo njivo koruze. Dolarjevi se veselijo lepih storžev, problem pa je v tem, da bi se radi s koruzo mastili divji prašiči, ki jih je precej v bližini tega hribovskega zaselka.

Domiselni kmet si je zato sredi njive postavil bivač z ležiščem. Ker mora od zore do mraka trdo delati, ne bi vzdržal vse noči brez počitka. Ker pa ima dobrega stražarja v svojem psu čuvaju, lahko mirno zaspi, medtem ko pes čaka in ga z laježem zbudi, če prilo-mastijo prašiči.

Dve leti nazaj jo je čuvaj hudo izkupil. O tem dogodku nam je Dolar pripovedoval: „Komaj sem nekega večera zaspal na preži, že me je čuvaj zbudil z glasnim laježem. Dvignil sem se na ležišču in deset metrov prek bivačom zagledal veliko zver. Bil je velik divji prašič, merjasec. Imel sem še toliko časa, da sem psa odpel in čuvaj se je pogumno zakadil v vsiljivca. Prašič pa se je zagnal proti njemu in mu s čekani razparal kožo na trebuhu. Sam jo je potlej ucyrl proti bližnji hosti, jaz pa sem odnesel ranjenega psa domov. Tu sva mu z ženo očistila in povezala rano. Ozdravel je in nam še naprej zvesto služi.“

Na sliki: Viktor Dolar na stražarskem mestu sredi koruze.

SREČANJE OSTARELIH OBČANOV

Na Vranskem so uresničili dolgoletno željo organiziranega srečanja ostarelih občanov. Akcijo so organizirali v času praznovanja krajevnega praznika. Ugotovili so, da na njihovem področju živi preko 200 krajanov starih nad 70 let. Mnogi med njimi so prepuščeni sami sebi in problemom, s katerimi se srečujejo. Zato so jim želeli posvetiti

dan, ki bo njihov. Mnogi med njimi so se povabili radi od-zvali. Pripravili so jim srečanje v Domu Kulture na Vranskem, kjer so jim šolarji osnovne šole Vransko, Pro-svetno društvo in mladinska organizacija iz Brod pripravili kratek kulturni program. Ude-leženci srečanja so bili zelo veseli pozornosti, hkrati pa so se seznanili tudi z delom in prizadevanji krajevne skupnos-ti. Izrazili so tudi željo, da bi postala srečanja tradicionalna.

F. I.